

VESELÝ VÝLET®

KRKONOŠE / 25

ZIMA 2006

Fotografii na titulní stranu jsme vybrali kvůli malebnosti záběru, ovšem při důkladnějším pozorování najdeme na snímku řadu pravděpodobných souvislostí. Špindlerův Mlýn v roce 1925, předchůdce dnešních skibusů se chystá hosty odvézt k místu s hezkým lyžováním, na louku u kostela, kde byl první výtah pro lyžaře. Z hotelu Špindlerův Mlýn, stojícím na místě stavení, které dalo městu jeho jméno, se přišel číšník podívat na objednané fotografování místního fotografa Wenzela Pfohla. Koník zapřažený do upravených dřevařských saní rohaček čeká na klienta, aby s ním vyjel na hřebeny nejspíš k Petrově boudě. Jako tehdy platí i dnes, že dobré služby, vydařené počasí a dostatek sněhu přináší hostům radost z pobytu na horách a ti se do Krkonoš opakovaně rádi vrací. Po letech nesvobody a deformací se vztah mezi zákazníky a obsluhujícími vrací do někdejšího souladu ke spokojenosti všech, tak jako na osmdesát let staré fotografii.

Z	Galerie, informační centrum a pension Veselý výlet	str. 2 - 3
D	Krkonošský národní park	str. 4 - 5
A	Pec pod Sněžkou	str. 6 - 13
R	Lyžařský areál SKI Pec	str. 12 - 13
M	Mapa východních Krkonoš	uprostřed
A	Špindlerův Mlýn	str. 16 - 17
	Horní Maršov	str. 20 - 21
	Žacléřsko	str. 22 - 23
	Josef II. a Krkonoše	str. 24 - 25
	Doporučujeme osvědčené služby	str. 6, 18, 19
	Z Krkonoš do Himálaje	str. 26 - 27

Na zahájení výstavy fotografií OČI – NEDOKONČENÝ PROJEKT se v galerii Veselý výlet v Peci pod Sněžkou sešli přátelé fotografa Pavla Štechy. Poslední autorská výstava váženého spolupracovníka Veselého výletu je otevřená denně ještě do 19. ledna 2006. Fotografie Ctibor Košťál.

Téměř před desíti lety, po dlouhé a úmorné pouti mezi kavkazskými štíty a ledovci, po kamenitých svazích a hřebenech, jsme se svými druhy usedli okolo ohně a ukončili namáhavou a nebezpečnou túru se slovy: „To byl ale veselý výlet!“. Poněkud trpké rčení veselý výlet nás pak provázelo nejen na dalších cestách za dobrodružstvím a exotikou vzdálených velehor, krajů a měst, ale i doma při procházkách s rodinou, na obyčejných vandrech kousek za humna, nebo při návštěvách míst důvěrně známých. Ona průpověďka poprvé vyřčená na Kavkaze ztratila svou hořkou příchut' a stala se znamením pro ryzí a neopakovatelný zážitek, pro navázání kontaktu, povýšila na označení cesty, která má pro poutníka smysl a přitom je i plná poesie. červen 1992

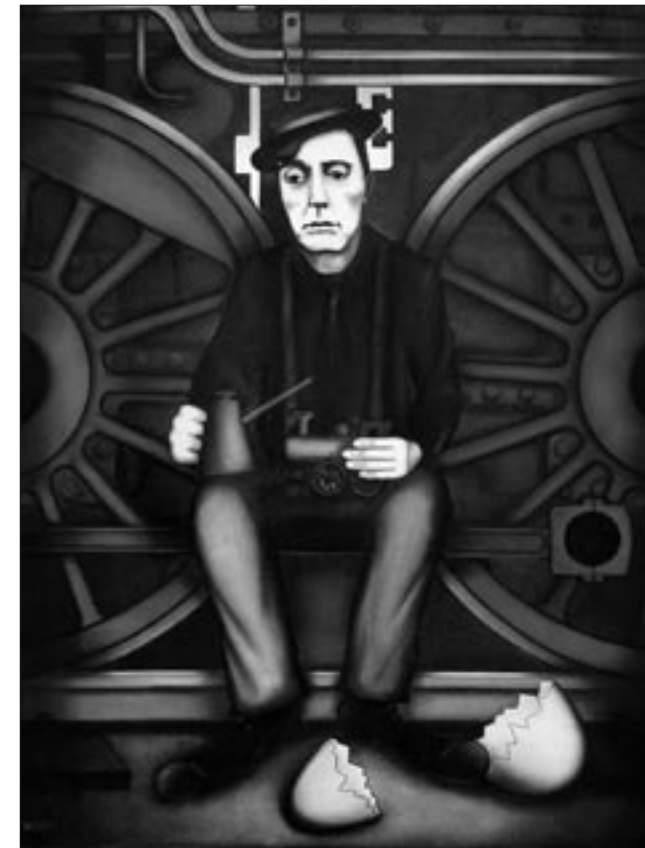
VLASTA TŘEŠŇÁK - PORTRÉTY SLAVNÝCH

Známý český písničkář, spisovatel a malíř po návratu z exilu našel jako jeden z mála disidentů sílu ukazovat na konkrétní viníky z řad komunistické státní bezpečnosti a soudně žádat jejich potrestání za mučení při výsleších a vyhnání ze země. V roce 1982 byl přijat ve Švédsku a občanem severského království je dodnes. V reakci na vykořevení a snad i samotou začal v emigraci malovat obrazy, stal se uznávaným malířem. Tvoří barevné portréty, ve kterých najdete atributy nebo konkrétní události ze života ztvárněných osobností. Jediná příhoda se pro Třešňáka stává podnětem k namalování obrazu. Louis Armstrong přišel při návštěvě Skotska o trubku a zbyl mu jen nátrubek, Nikita Chruščov má i na toaletě k dispozici červený telefon a pověstnou botu, jejímž podpatkem si zjednával klid v OSN, portrét Beethovena naznačuje, proč zůstala Devátá nedokončená. Na prodejní výstavě uvidíte i díla zapůjčená ze soukromých sbírek a poslední dokončený portrét The Beatles.

Výstava obrazů Vlasty Třešňáka je v galerii Veselý výlet v Peci pod Sněžkou od 23. ledna 2006 do Velikonoc. Všechny portréty si můžete odnést domů v knize „49 + jedna“. Ještě před tím v sobotu 21. ledna 2006 od 19. 30 vás zveme do kina v Janských Lázních na koncert kapely Vlasta Třešňák Band.

Pension Veselý výlet - V historickém domě s moderní přístavbou v Temném Dole, horském údolí mezi Světlou a Starou horu, jsme pro hosty vytvořili prostředí, jaké sami vyhledáváme na cestách po světě. Spokojení jsou ti, kteří mají rádi klid, vydrží odpočívat bez televize, umí se zabavit s přáteli či rodinou. Posezení v hale s velkými stoly, ohněm v krbových kamnech, ztlumeným světlem a výhledem na les i okolní hory je romantické. Pension Veselý výlet je dobrým místem pro lyžování v různých areálech východních Krkonoš. Před domem zastavují všechny skibusy, kterými jste za pár minut na sjezdovkách ve Velké Úpě, v Peci pod Sněžkou nebo v protisměru na Černé hoře. Tisíc metrů odtud jsou pravidelně upravované běžecké tratě na Světlé a Černé hoře, stejně daleko je nástup na Rýchory a Malou Úpu. V létě jsou tato místa dostupná na horských kolech. Jen kousek je známá křížová cesta na Starou horu i lesní hrádek Aichelburg. Na autobusové zastávce Temný Důl - Veselý výlet začíná netradiční túra přes Sněžku. Za dvacet minut vyjedete autobusem na Pomezí Boudy a po hraniční cestě kolem boudy Jelenka vystoupíte na nejvyšší bod České republiky. Do Pece sejdete v létě krásným Obřím dolem nebo sjedete lanovkou. Pěšky se do vašeho přechodného domova ze Sněžky vrátíte přes Janovy boudy a Červený vrch. Na privátním parkovišti u galerie v centru Pece pod Sněžkou naši ubytovaní hosté v klidu a zdarma zaparkují po celý rok. Z vybavení pensionu využijete stále připojení k internetu, saunu, vířivku, na velké plátno si pustíte z DVD film v domácím kině. K dispozici je vybavená kuchyňka, všechny pokoje mají vlastní sociální zařízení a v celém domě se nekouří.

Informační centrum - Pobyt i krátkou návštěvu východních Krkonoš můžete zahájit v informačních centrech Veselého výletu. Jedno je v Temném Dole při hlavní silnici z Horního Maršova do Pece a Malé Úpy, druhé uprostřed Pece pod Sněžkou v moderním dřevěném domě. Najdete tu všechny novinky z regionu, mapy, průvodce, pohlednice se známkami, videokazety s pořady o Krkonoších ve čtyřech jazycích, české a německé knihy včetně dětských. Pro sběratele máme turistické známky, odznaky, nálepky a jiné drobnosti. Před cestou domů tu koupíte dárky a suvenýry, malé obrázky, fotografie a oblíbené figurky a loutky Krakonoše, sbírkové kameny, přívěsky, vandrovnické hole a štítky, trička připomínající návštěvu Krkonoš. Vedle běžných informací vám pomůžeme s přípravou programu či výběrem ubytování v údolí pod Sněžkou. V Peci i v Temném Dole si můžete také vypůjčit klíče od lesního hrádku Aichelburg.

Buster Keaton alias Frigo

burg. Informační centra doplňují **směnárný a galerie**. V Temném Dole jsou práce stálých partnerů a přátel Veselého výletu, v Peci pořádá autorské výstavy, od května vystaví Ctibor Košťál fotografie krajiny.

Obchod s dárky a autorskou módou je samostatnou částí Veselého výletu v Peci. Nabídku tvoří autorská móda, malovaná trička, haleny, šaty a šátky, veselé tašky, batohy, moderní čepičky a čepice, pletené rukavice, fezy a barety. Nabídku doplňují kvalitní dárky z keramiky a kameniny od mnoha autorů v široké škále technik a předmětů, zajímavé dřevěné, smaltové, stříbrné a keramické šperky a veliký výběr oblíbených dřevěných hraček. Vybíráme pro vás zboží, které najdete v Krkonoších většinou jen ve Veselém výletu.

Informační centrum, galerie, směnárna a obchod Veselý výlet v Peci pod Sněžkou čp. 196, PSČ 542 21, tel. 499 736 130, fax 499 736 131.

Informační centrum, galerie, směnárna a pension Veselý výlet v Temném Dole čp. 46, Horní Maršov, PSČ 542 26, tel., fax 499 874 298, fax 499 874 221. Půjčování klíčů od hrádku Aichelburg. Jsou otevřena denně od 8.30 do 18 hodin. Domluvíte se i německy a anglicky.

Pension Veselý výlet v Temném Dole nabízí ubytování se snídaní ve dvou a třílůžkových pokojích a apartmá, telefonická rezervace v infocentru, podrobnosti o ubytování v pensionu vám pošleme na požádání poštou nebo elektronickou cestou.

E-mail: info@veselyvylet.cz, www.veselyvylet.cz

Bukové údolí není jediné místo, které zarůstá nálety plevelných dřevin (1925 - 2003)

Na Karlově univerzitě v Praze jsem se během studií zúčastnil přednášky geografa Letošníka, při které nám celé dvě hodiny povídal o libeznosti krajiny. Už samotnému pojmu libeznost jsme se zpočátku usmívali. Přestože neukázal jediný obrázek, nedíktoval měřitelné parametry, nezmínil se o politických aspektech tématu, výklad nás zaujal natolik, že si některé závěry pamatuji i po pětadvaceti letech. Když vidím západ slunce za Troskami v Českém ráji, vzpomenu si na Letošníkovu nejlíbeznější krajinu na celé Zemi. Krkonošim přičkl drásavý krajinný ráz, kde místo libeznosti mluvil o malebnosti, harmonii a ve vrcholových partiích drsné kráse hor. Vedle přírodní tu vidíme kulturní krajinu, jak ji člověk vytvořil a přes půl tisíce let intenzivně užíval a znovu přetvářel. Přírodní a kulturní krajina spolu souvisí, prolíná se a vytváří neopakovatelný krajinný ráz Krkonoš, který občas způsobí povzdech dojatého návštěvníka: „Tady je to hezké!“

KRAJINNÝ RÁZ A JEHO OCHRANA

Pojem krajinný ráz je od roku 1992 součástí zákona o ochraně přírody a krajiny. Je definován jako soubor přírodních, kulturních a historických vlastností místa nebo celé oblasti a chrání jejich estetickou a přírodní hodnotu. Zásahy do krajinného rázu se povolují jen s ohledem na zachování významných krajinných prvků, chráněných území, kulturních dominant krajiny, harmonického měřítka a vztahů v krajině. Na první pohled jednoduchý úkol, zachovat krásnou krajinu Krkonoš příštím generacím, je při konkrétním projednávání stavebních záměrů jed-

nou z nejobtížnějších činností Správy Krkonošského národního parku (KRNAP). Ekologové čelí tlakům ze strany investorů a samospráv, jsou podezíráni ze zneužívání ochrany krajinného rázu při omezování stavebních aktivit a to nejen v Krkonoších. Správa KRNAP proto nechala zpracovat nezávislou architektkou Jitkou Brychtovou podrobnou studii krajinného rázu celého území národního parku. Ta zhodnotila současný stav a navrhla zásady ochrany krajinného rázu hlavně při rekonstrukci stávajících a umísťování nových staveb. O studii dokončenou v roce 2004 se pracovníci Správy opírají při vydávání stanovisek k jednotlivým stavebním záměrům i při přípravě svého hlavního materiálu - Plánu péče o Krkonošský národní park a jeho ochranné pásmo.

Proč se nám některá místa líbí a jiná nás odpuzují závisí vedle naší individuality také na stavu krajinných prvků. To je třeba složení a kondice lesa, druh a tvar kamenů pro regulovaný břeh potoka, tvary a materiály použité při opravě chalupy, posekaná nebo zarostlá louka, zachovaná agrární terasa s kamennou zídkou, do správné výšky vyvětvěný solitérní strom. Potěšit může i novostavba, třeba nápaditá čistírna odpadních vod nebo vodní elektrárna hlásící se k tradici skvělých technických staveb podél krkonošských řek, ale i nový osobitý pension, který se netváří jako přerostlá čtyřpodlažní chaloupka, ani beton nemusí odpuzovat, známým příkladem je bílý most ve Špindlerově Mlýně. Nejčastěji si pod pojmem krajina Krkonoš vybavíme louky poseté chalupami s hřebeny hor v pozadí. A právě tady došlo před šedesáti lety při přechodu od ze-

Obnovený historický chodník v údolí Šraml (1999 - 2005)

Přístavba pensionu Obzor přispěla k pustnutí enklávy Hnědý Vrch (1935 - 2005)

mědělského k téměř výhradně rekreačnímu využívání Krkonoš k největším změnám. Na lučních enklávách mimo centra horských měst a obcí zůstaly chalupy většinou v původním nebo přijatelném měřítku, ale zpustly mnohé louky. Státní dotace sice zachraňují květnaté louky před zánikem, v posledních letech se na hory vrací užitková zvířata, ale mnoho jinak hezkých míst zošklivilo stařínou a především neudržovanou vzrostlou zelení. Často chybí obyčejná lidská práce, kdy hospodář vyřeže vrbový nálet hned v zárodku, dvakrát v roce vyseče i příkop kolem cesty přes jeho pozemek, vrátí vyvalený kámen do agrárního valu. Česká zvláštnost - chalupaření - zachránila stovky krkonošských chalup a profesemi různí majitelé většinou pochopili jednoduchý stavební vývoj svých druhých domovů. Vědí například, že při zateplování fasády musí posunout i okna na její líc, jinak by zapuštěné rámy při bočním pohledu působily jako prázdné výklenky, nepoužijí přišroubované falešné roubení, raději chalupu obloží svislým destěním ze širokých prken a latí nebo vodorovnými prkny s dlouhým falcem. Případné prosvětlení půdy vyřeší vložením sedlového vikýře uprostřed střechy nad hlavním vchodem, než aby celý krov otevřeli dlouhým střešním oknem. Vycítit, že lépe působí na střeše svislé lepenkové pásy, než módní „bonské šindele“. Při potřebě zvětšit objem domu raději zvolí vedlejší přístavbu než přílepek k původní chalupě. Čít a pokora majitele je při zachování kulturního dědictví často důležitější než všechny zákony a nařízení. To platí dvojnásob o novostavbách. Na příkladu nyní oblíbených rekreačních bytů je vidět jak kvalita architektury dokáže ovlivnit pocit z nové

Oživení vzácného seníkového vikýře šindelem na Tonových domcích (1992 - 2003)

zástavby. Při návštěvě Špindlerova Mlýna porovnejte zdařilé pavilony u aquaparku nebo dřevěným pláštěm opatřený bytový dům čp. 184 pod Aerem s těžkopádností dalších dokončených domů kolem kostela svatého Petra. Tvůrci rekreačního sídliště na Horních Misečkách, které je pro většinu z nás nepřijatelným zásahem do horské krajiny, na architekturu rezignovali úplně. Kdyby místo tuctových domů měly stejnou náplň zajímavé stavby, veřejnost by je na problematickém místě lépe přijala. V odvěkém procesu jen moudří investoři a tvůrci posouvají stavění dál a čas je potom ocení.

Míst s harmonickým krajinným rázem najdete v Krkonoších celou řadu. Navštivte Jelení louky se stejnojmennou hospodou v Zeleném dole, osadu Modrý Důl, luční enklávu Braunovy louky pod Pěnkavčím vrchem, historickou zástavbu okolo kostela v Malé Úpě, západní část Jeleních bud nad Špindlerovým Mlýnem, schronisko Samotnia u Malého Stavu na polské straně hor. Měli byste vidět kamennou regulaci Čertovy strouhy, chalupu čp. 28 na Dolských boudách v Malé Úpě, projděte z Velké Úpy na Růžohorky po historickém chodníku ve Šramlu, přijďte pobejt do původní české vesnice Paseky nad Jizerou. Potom pochopíte co je krajinný ráz a o čem přednášel libezný Letošník. Všechna tato místa lidé užívají k modernímu způsobu života a zároveň „to tam mají hezké!“

www.krnapp.cz

Pension Nikola

V samém centru Pece pod Sněžkou, u hlavní ulice vedoucí k lyžařskému areálu, najdete rodinný pension Nikola. Základem kvalitní služby je ubytování ve větším apartmá a ve 12 pokojích vybavených WC, sprchou, televizorem, ledničkou a malým trezorem. Hosté mohou posedět v prostorné stylové jídelně rozšířené o malý bar. Zdejší kuchyně je výhradně česká a denně dostanete mimo jiné i pečené české moučníky. V pensionu Nikola si můžete objednat ubytování se snídaní, polopenzí. V zimě si před domem nazujete lyže, sjedete k příbližovacímu vleku a za deset minut dojedete k nejlepším vlekům a sjezdovkám v Peci. Zpět sjedete na lyžích až k pensionu. V okolí pensionu jsou půjčovny lyží. Po túře i lyžování potěší prohrátí v sauně a soláriu nebo si zahrát stolní tenis. Před domem je vlastní parkoviště s dostatečnou kapacitou po celý rok.

Pension Nikola v Peci pod Sněžkou, PSČ 542 21, majitel Alena Novotná, tel. 499 736 151, fax 499 736 251, e-mail: nikola-pec@volny.cz, www.nikolapec.cz, domluvíte se i německy.

Pension Veronika

Nový pension Veronika najdete uprostřed Pece pod Sněžkou v dolní části Velké Pláně na křižovatce cest k Malé Pláni a lyžařským vlekům, hotelu Horizont a k hlavní ulici. Moderní dům nabízí ubytování s příslušenstvím (17 lůžek) ve dvou, tři a čtyřlůžkových pokojích. Všechny pokoje mají satelitní televizi. Z prosklené půlkruhové restaurace s venkovní terasou je nádherný výhled na město, kopce a lyžařské terény. Mezi speciality restaurace patří česká jídla jako domácí ovocné knedlíky. Odpolední a večerní hosté sem chodí na lehká jídla, zmrzlinové poháry, točené pivo Plzeň. Ubytování mají zajištěnou snídani a slevu v restauraci. Z pensionu Veronika jsou snadno dostupné všechny sportovní i společenské aktivity ve městě. Přímou u domu je 400 metrový lyžařský vlek se cvičnou loukou. Celoročně je v provozu ve 200 metrů vzdáleném hotelu Horizont sportovní centrum s krytým bazénem, whirlpoolem, saunou, soláriem, squashem, ricochetem, fitnesssem, kuželnicem a dalšími aktivitami. Snadno dostupné jsou i dva letní antukové tenisové kurty, lyžařské školy a půjčovny lyžařského vybavení. Půjčovnu horských kol najdete přímo v domě. Celoroční parkování je na vlastním parkovišti u objektu.

Pension Veronika, Pec pod Sněžkou čp. 309, PSČ 542 21, provozuje Věra Zadinová, tel.: 499 736 135, fax: 499 736 134, tel. 608 281 321, e-mail: veronika.pec@centrum.cz, www.veronikapec.wz.cz. Domluvíte se i německy a anglicky.

Hotel Krokus

Hotel Krokus v centru Pece pod Sněžkou, nabízí ubytování se snídaní nebo polopenzí v 17 dvoulůžkových pokojích s vlastní sprchou a toaletou. Některé se mohou rozšířit o přistýlku, jeden pokoj v přízemí je zařízený pro imobilní hosty. Snídane a večere se ubytovaným hostům podává v jídelně, která po večeri může sloužit jako společenská místnost. Hotel má vlastní parkoviště a parkovné je v ceně pobytu. Rezervaci ubytování si zřídíte prostřednictvím elektronické pošty nebo telefonicky v hotelové recepci denně od 9 do 21 hodin. Restaurace s velkým výběrem jídel a kavárna s vlastními cukrářskými výrobky je otevřena od 9 do 22 hodin. V letním období se restaurace rozšiřuje o posezení na terase. Pro výběr letního programu je v recepci připraven přehled zajímavých míst v širokém okolí. V zimě se do lyžařského areálu svezete skibusem nebo vyjedete příbližovacím vlekem. Zpět sjedete na lyžích až téměř k hotelu.

Hotel Krokus***, pošta Pec pod Sněžkou čp. 189, PSČ 542 24, majitel: ing. Miroslav Kopecký, tel.: 499 896 961, fax: 499 896 962, e-mail: hotel.krokus@iol.cz, www.hotelkrokus.com. Domluvíte se německy i anglicky.

Vybrané a doporučené služby vycházejí z názoru redakce Veselý výlet na vývoj zdejší turistiky. Naše kritéria pro jejich výběr a hodnocení provozovatelů jsou především serióznost a stálá kvalita služby, stav objektu a jeho soulad s horskou krajinou, určitá výjimečnost v území. Jsme si vědomi, že výběrem služeb přebíráme i odpovědnost za jejich kvalitu a že ta je i známkou kvality našich novin. Proto se setkáváte v tomto vydání Veselého výletu s osvědčenými službami z předchozích vydání. Veselý výlet jsme mohli vydat především zásluhou zdejších měst a obcí a za podpory právě těch podnikatelů, kteří doporučované služby provozují. Těšíme se na vaši spokojenost a zároveň vás chceme požádat o naši podporu. Až je navštívíte, zmiňte se, že jste se o nich dověděli právě v našich novinách. Děkuje.

Redakce

SPORTOVNÍ A RELAXAČNÍ CENTRUM

V HOTELU HORIZONT

Známý hotel Horizont nabízí v Peci pod Sněžkou kromě ubytování aktivní program jako doplněk k lyžování i odpočinkovému pobytu. Centrum je dostupné i neubytovaným hostům. Odborní pracovníci vám poradí se skladbou programu a doporučí optimální dobu pobytu v různých částech. V recepci si telefonicky i osobně rezervujete konkrétní termín. V hlavní sezóně je objednání především fyzioterapeutických a masážních služeb nutné. Do sportcentra vstoupíte buď přes mokré šatny do solária, sauny, bazénu a whirlpoolu nebo suchou šatnou navštívíte fitness. Dva ricochetové a jeden squashový kurt v suché části sportovního centra patří k nejlepším v ČR. Při ricochetu a squashi se hráči dokonale psychicky uvolní, při fyzické zátěži a rychlé hře nemohou myslet na nic jiného, než na neposedný míček. Kromě rekreačního hraní se tu pravidelně konají turnaje, příjíždějí sem trénovat hráči české špičky. Každý čtvrtek je pro hotelové i příchozí hosty soutěžení v ricochetu, squashi a stolním tenise. Klidněji si zacvičíte na 12 různých strojích v posilovně. Na každé soupravě se zaměříte na jinou svalovou skupinu, novinkou je spinningový stroj. Soutěživé typy uvítají veslařský тренаžér, kde porovnají svůj výkon s ostatními hosty. Posilovnu se zrcadlovou stěnou využívají také skupiny aerobiku, ke kterým se mohou přidat i příchozí. Spiš pro zábavu než pro sportování je dráha s klasickými českými kuželkami. Kratší dráha dává šanci trefit se i úplným začátečníkům, stav soutěže sleduje automatické počítadlo a k baru je to odtud jen kousek. Ten využívají hosté v mokré i suché části.

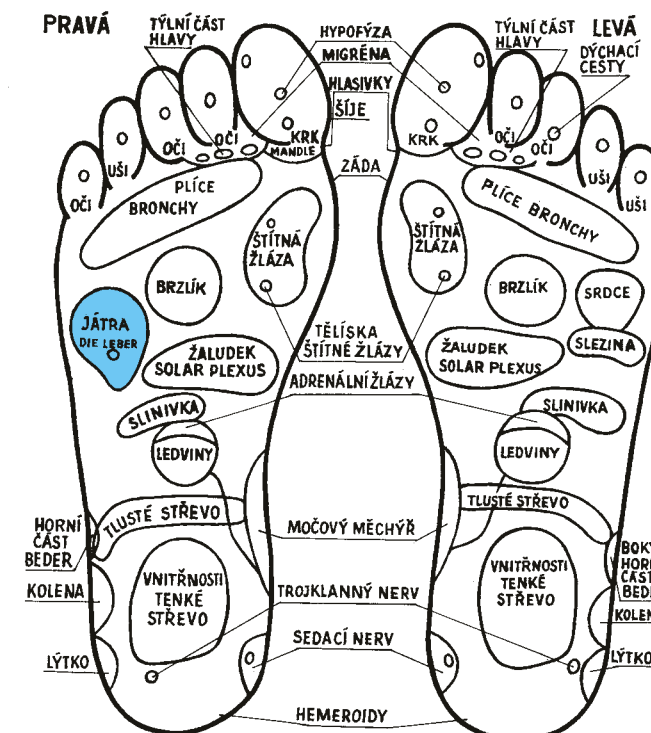
Pro zdraví i krásu

Velký zájem o fyzioterapeutické služby hotelu Horizont přináší jejich stále rozšiřování. Procedury provádí profesionálové, například Pavlína Petrová a Alena Nováková mají mnohaletou praxi v Janských Lázních. V práci užívají moderní pomůcky a postupy stejně jako znalosti východní medicíny. Fyzioterapeuti a maséři obsluhují hosty až na čtyřech oddělených lehátkách. Měkkými a mobilizačními technikami uvolňují zvýšené napětí svalů, šlach a blokády kloubů a páteře. Při cvičení na gymnastických míčích a labilních plochách, což jsou takové dřevěné kolíčky, se uvolňují a posilují svaly potřebné ke správnému držení těla, zlepšení vaší rovnováhy a svalové koordinace. Zabraňujete tím degenerativním změnám vašeho pohybového aparátu, které by vedly třeba k poškození meziobratlových plotének. Při reflexních masáží vám fyzioterapeut nabídne malou nebo velkou sestavu. V přesném pořadí po reflexních drahách provede důkladnou suchou masáž šíje a hlavy, u velké sestavy i zad, se zaměřením na vaše problematické partie. Tím se liší od normální masáže, kterou si tu dáte spiš před nebo častěji po sportovním výkonu. Ještě zajímavější bývá reflexní masáž plosek nohou. Zkušený masér správně vyhodnotí stav nervových zakončení na vašich chodidlech a podle jejich napětí pozná v jakém stavu jsou jednotlivé orgány. Tak se třeba dozvíte, že zvýšené napětí na plošce spojené s játry ukazuje nesprávnou funkci tohoto důležitého orgánu. Po akupresurních hmatech se vám uleví a docílíte celkové harmonizace těla.

Na klouby, páteř a bolestivá místa na celém těle se přikládají zahřáté rašelinové zábaly ve speciální folii. Zato bahno z Mrtvého moře se nanáší přímo na vaši kůži. Při obou metodách probíhají biologické procesy blahodárně působící na namožené nebo bolavé partie těla. Podobné účinky má vířivá či perličková koupel v lázni s přísadou soli z Mrtvého moře. Při jiné proceduře suchý zábal oxidu uhličitého vede ke zvýšenému prokrvení tkání, lepší látkové výměně, odstraňuje stres, zlepšuje spánek a navozuje pocit životní pohody. Léčebný účinek přístroje Lymfovenu ocení hosté s potížemi krevního oběhu dolních končetin. Při sedavém zaměstnání nebo dlouhém postávání se v nohách hromadí lymfa a vyčištění lymfaticko mizních cest přináší úlevu a zlepšení oběhu. Úplně jinou funkci očekáváte od laserové masky. Je neúčinnější metodou čištění pleti především ve tváři a výrazně zvyšuje účinek hydratačních krémů. Stejný přístroj se tu používá k zaházení žívek a celulitidy.

Po příjemných chvílích zajdete do jedné ze tří restaurací. Specialitou Clubu 18 v nejvyšším poschodí hotelu jsou michané nápoje, ve čtvrtém patře je Havana club a v přízemí caférestaurant s výběrem stovky především přívlastkových moravských vín.

Sportovní a rehabilitační centrum hotelu Horizont v Peci pod Sněžkou (PSČ 542 21), tel. 499 861 111, fax 499 861 444, e-mail: hotel@hotelhorizont.cz, www.hotelhorizont.cz, je otevřené denně od 7.30 do 11.00 a od 13.00 do 22.00 hodin, v plné sezóně doporučujeme rezervaci. Domluvíte se i německy, anglicky.

Velká Úpa v roce 1928, charakter horského sídla se příliš nezměnil.

CHALUPY NA STRÁNÍCH VELKÉ ÚPY

Dnešní Pec pod Sněžkou vznikla v roce 1960 spojením dvou obcí, samotné Pece a Velké Úpy s historickým centrem kolem kostela Největější trojice. V roce 1987 byla povýšena na horské město. Zatímco se Pec již od konce 19. století přizpůsobovala cestovnímu ruchu, Velká Úpa si dlouho uchovala ráz někdejší dřevařské osady a původní charakter najdete na mnoha místech dodnes. Roubené chalupy rozseté po lučních stráních si zachovaly někdejší půdorys a objem, mají tradiční prvky lidové architektury - dřevěné štíty, senikové vikýře, dřevník, mléčnice a z kamenů rovnaná zápraží. Jen v nich nenajdete horská hospodářství s chlévy a půdami plnými sena. Kromě zástavby kolem kostela a podél hlavní silnice jsou chalupy postaveny v nepravidelných odstupech, jak je kdysi založili dřevaři. Každý druhý zdejší dům je tak trochu samotou. V některých bydlí místní, jiné slouží soukromé rekreaci a tradiční podobu si zachovávají také mnohá stavení firem a odborových organizací. Do centra Pece směřovaly bohatší podniky a nyní přicházejí privátní investoři. Ve Velké Úpě jsou spíše milovníci chalupaření. Mnohé chalupy s původním roubeným interiérem nabízejí ubytování hostům, ty nejlepší mají charakter dobře vybavených rodinných pensionů, ale i tak připomínají původní využití horských hospodářství. V posledních několika letech se na mnoha místech mezi chalupami opět pasou krávy, ovce, kozy i koně a připomínají někdejší podobu obce. Chovaná zvířata už nežijí s lidmi v chalupách jako dříve, chlévy a seníky jsou mimo stavení, dokonce některé kusy odjíždějí na zimu k ustájení do teplejších krajů. Ve Velké Úpě dobytek jako jinde v Krkonoších pomáhá udržet kulturní krajinu s květnatými loukami, soliterními stromy, kamennými terasami a valy. I to poznáte při letních túrách pěšky nebo na horském kole, v zimě na běžkách či sjezdovkách. Musíte ujít nebo ujet hodně kilometrů, abyste viděli zdejší luční enklávy. Na levém břehu řeky Úpy najdete Výsluní, Portášky, Janovy boudy, Braunovy louky, Pěnkavčí Vrch, Sagasserovy boudy, Růžohorky. Na pravém břehu je Vavřincův důl, Vlašské boudy, Hlušiny, Schneiderova strán, Malé a Velké Típelty.

boudy, Thámovy boudy, Javorské boudy a stavení okolo Staré cesty. Celkem jsme ve Velké Úpě z celkového počtu 320 domů napočítali přes dvě stě tradičních stavení připomínajících alespoň typově někdejší ráz dřevařské osady. Některá z nich stojí za to vidět na vlastní oči, ty nejzajímavější najdete třeba na Velkých Típeltyvých boudách nebo na Předním Výsluní pod Červeným vrchem.

Portášovy a Sagasserovy boudy

Místopisná jména připomínají historii krkonošských lučních enkláv, současné pojmenování dvou sousedních lokalit nad Velkou Úpou překvapivě každé jinou dobu. Sagasserovy boudy v sedle mezi Pěnkavčím vrchem a Rennerovou horou nesou jméno po rodině dřevaře z alpské části tehdejší monarchie, která sem přišla v 16. století, vyklučila původní prales a na mýtě založila louky pro chov dobytka. V nejstarším dochovaném soupisu dřevařů z Velké a Malé Úpy z roku 1644 jsou Sagasserové hned dva, Zacharias a Georg. Odkud byl který už asi nevíme, ale potomci obou žili především v Malé Úpě. Sagasserovy boudy už jsou v povodí Messnerova potoka v Malé Úpě, ale patří k bližší Velké Úpě. Poslední zdejší tradiční dřevař a hospodář Richard Sagasser tu s rodinou žil ještě před třiceti lety. Z dnešních chalup U dvou vleků zase pocházel nejznámější nosiči nákladů na Sněžku z rodu Hoferů. Jejich předci založili sousední Hoferovy boudy a na jejich loukách je dnes nejlepší úpská sjezdovka. Přestože tu Hoferové žijí a hospodáří dodnes, začalo se po roce 1945 boudám a později celému místu říkat Portášovy boudy, zkráceně Portášky. Po vysídlení starousedlíků v roce 1945 byl prvním národním správcem nejhorší boudy Emil Sedlák, který sem přišel se dvěma bratry z Beskyd na Moravě. Tam se prý slovem portáš označoval strážce hor. Snad Sedláka k pojmenování nového domova inspirovala vysoká poloha boudy s dalekým výhledem a tak vzniklo jedno z nejpodivnějších pojmenování v Krkonoších připomínající navíc převratnou dobu nejen v krkonošských dějinách.

NOVÁ LANOVKA VE VELKÉ ÚPĚ

Příčiněním místních podnikatelů se lyžování ve Velké Úpě výrazně zlepšilo. Lyžařský areál Skiport postavil na místě jednosedáčkové lanovky na Portášky novou třísedáčkovou s hodinovou kapacitou 1300 přepravených lyžařů. Délka lanovky je 1464 metrů a překonává úctyhodných 354 výškových metrů. Jezdí celý rok, v zimě nepřetržitě od 8.30 do 17 hodin, od poloviny února až do půl šesté, v létě ve stejném rozmezí podle jízdního řádu. Hlavní sjezdovka je nejdelší ve městě Pec pod Sněžkou s přímým sjezdem přes jeden a půl kilometru. Na svahu najdete ještě dva další moderní lyžařské vleky, Modřín s mírnější sjezdovkou má osvětlení pro večerní lyžování denně od 17 do 22 hodin a v horní části snowpark využívaný hlavně snowboardisty. Vlek Hofer obsluhuje nejprudší část sjezdovky z Portášových bud. Všechny sjezdovky v areálu mají umělé zasněžování. O jejich úpravu pečují hlavně Walter Hofer z dynastie někdejších nosičů na Sněžku. K dispozici má tři výkonné rolby, osm sněžných děl a dvě zasněžovací tyče. Místní lyžaři už dobře znají jeho pečlivost. Dřívější problém areálu s jižní expozicí a tím vytátými místy technický sníh odstranil, lyžování na sluníčku zůstalo. Areál celou zimu snímá šest kamer, na webových stránkách www.skiport.cz vidíte aktuální stav sjezdovek i vývoj teplot a oblačnosti v průběhu dne. Část záběrů přebírá i celorepublikový lyžařský informační server www.holidayinfo.cz. Novinkou je společná jízdenka s lyžařským areálem Ski Pec (str. 12), propojeným s Velkou Úpou pravidelnými linkami skibusů. Na mírné louce mezi sjezdovkou Modřín a dolní stanicí lanovky je ohraničený prostor s dětským vlekem lyžařské školy Aron, která má nejlepší reference výuky dětí v celém údolí řeky Úpy. Možná proto, že majitel lyžařské školy Radim Švanda byl původně učitelem. V areálu je několik míst pro občerstvení, podle loňských zkušeností můžeme doporučit uprostřed hlavní sjezdovky boudu Danielku a bufet U Langerů, na sjezdovce Modřín najdete restauraci Lion a v centru Hotel Úpa. Na Sagasserových boudách se lyžuje okolo boudy U dvou vleků, kde je i bufet a horská hospoda. Severovýchodní expozice a nadmořská výška přes tisíc metrů zajišťují dostatek sněhu po celou zimní sezónu, sjezdovka se líbí začátečníkům.

Pěnkavčí Vrch je luční enkláva s jedenácti převážně původními chalupami jen kousek pod vrcholem stejnojmenné hory, kde je také lyžařský vlek pro pravidelně upravovanou půlkilometrovou sjezdovku. Přehledný terén s mírným dojezdem vyhledávají rodiny s dětmi, rodiče mají lyžující děti po celou dobu na očích. Místo je snadno dostupné pro lyžaře od horní stanice lanovky na Portášky. Ize odtud sjet do Velké Úpy nebo do Spáleného Mlýna v Malé Úpě. Více se dozvíte na stránkách www.penkavcivrch.cz.

OKOLO PĚNKAVČÍHO VRCHU

Pravidelně upravovaný a směrovkami vyznačený pětakilometrový běžecký okruh spojuje Portášky s Pěnkavčím vrchem. Rolba vyjíždí stopu na bruslení i pro klasický běh. Trasa nemá výrazná stoupání a pohodlně po ní běží i začátečníci. Z okruhu jsou postupně krásné výhledy na všechny světové strany. Na rovince kousek za Portáškami a Sagasserovými boudami stopa odbočuje doleva nad hluboké údolí Messnerova potoka. Z první paseky se otevírá pohled na sever ke

Sněžce přes sedm kilometrů dlouhý Lvi důl. Zajímavá je i protější luční enkláva Šimových chalup s jedinou zónou chráněné lidové architektury ve východních Krkonoších. Po více než kilometrové jízdě nahlédnete do hlubokého údolí Dolní Malé Úpy. Krátkým sjezdem trasa zatáčí doprava, přímou cestu k Janovým boudám v zimě uzavírají lesníci, protože prochází hájeným pásmem přezimovací obory pro jelení zvěř. Z horní části osady Pěnkavčí vrch vidíte na jih daleko do kraje. Ještě před dokončením okruhu se otevírá západní pohled na Velkou Úpu orámovaný masivem Světlé a Černé hory.

Na dobové fotografii asi z roku 1920 se školáci s brašnami na zádech vrací z Velké Úpy domů na Janovy boudy. Každodenní túra kolem dnešní horské boudy Na cestě jistě přispěla k jejich pevnému zdraví a vztahu k horám. V současnosti po stejné trase vždy ve školní den sjíždí do páté třídy Honza Hais z Braunových luk. Někdy jede na lyžích, jindy se posadí za mámu nebo tátu na sněžný skútr, zpátky se může s lyžemi vyvézt lanovkou na Portášky, ale vždy to má pěkný kus cesty po sněhu. Při sbírání dat pro článek jsem Honzu potkal a ten mě zasypal množstvím informací o lyžování ve Velké Úpě. Bylo vidět, jak tím žije, jak vyrůstá v místního patriota, stejně jako jeho táta Petr - profesionální záchranář Horské služby, děda Josef - hajný z Pěnkavčího vrchu ve výslužbě a praděda Friedrich Kneifel - nejznámější horal východních Krkonoš. Honzů ještě ovlivní mnoho poznání a setkání s různými lidmi, ale vsadím lyžařské boty, že si nakonec najde to svoje tady v údolí pod Sněžkou. Stejně jako naši někdejší úpští spolužáci Helmut a Walter Hoferové či Josef Menyház, které pamatujeme putovat z hřebenů hor se školním rukavcem a dnes díky jejich nadšené práci má Velká Úpa moderní lyžařský areál a další prosperující služby.

Z MESSNEROVA POTOKA ZA REINHOLDEM MESSNEREM

Až budete na běžkách kroužit okolo Pěnkavčího vrchu nad zalesněným údolím Messnerova potoka, možná vás zaujme toto neobvyklé pojmenování. Slyšte, co se mi přihodilo. V květnu 1999 jsme dostali za úkol opravit s cestáři téměř zarostlý dřevařský chodník ze Lviho dolu podél Messnerova potoka až pod Sagasserovy boudy. Při rozbižení obrovského kamene mi najednou zatelefonoval kamarád, ať jsem zítra v Praze na zajímavém setkání. Přijel slavný italský horolezec Reinhold Messner. Vážíme si tohoto Jihotyrolana nejen kvůli skvělým výstupům v nejvyšších horách světa, ale i pojetí alpinismu s ohledem na etiku lezení a čisté životní prostředí. Při trochu formálním setkání nebylo více příležitosti než na podání ruky, ale mě tehdy napadlo, že to nebude jenom tak, když přijel zrovna v době, kdy po více než sto letech upravujeme asi jediné místo v Čechách se jménem Messner. Již předtím jsem si pohrával s určitými souvislostmi. Po roce 1600 bylo v povodí Velké Úpy jedenáct a Malé Úpy pět přehrad pro plavení dřeva zvaných klausy. Pouze jedna se jmenovala nejspíš podle lesmistra nebo stavitele přehrady Messnerklaus. Ostatní odrážely jen místní pojmenování. Jméno Messner se v jiné historické souvislosti v Krkonoších neobjevilo, na rozdíl od příjmení mnoha dřevařských rodin. Vybavila se mi jedna zimní návštěva Jižního Tyrolska, kdy jsme se kousek od Brixenu zastavili ve vesnici Klausen. Žádnou památku na plavební přehradu jsem neviděl, ovšem zjištění, že rodina Reinholda Messnera pochází ze zdejšího údolí Villnöss mě potěšilo. Uvědomil jsem si, že část krkonošských kolonistů prokazatelně přišla z nejjižnější části rakouského císařství. Třeba úpská rodina Bruneckerů se přistěhovala do Krkonoš hned ze sousedního údolí. O tom jsem na setkání přemýšlel, když mi došlo, jak velmi nepravděpodobně je spojení Messnerů od Brixenu s údolím pod Sněžkou. Druhý den jsem se vrátil na zablácené pracoviště a vyprávěl příběh cestářům. Na otázku, co s tím budu dál dělat, jsem alibisticky slíbil, že se na to jednou Messnera zeptám. Zatím jsme se nepotkali, ale taky je možné, že Reinhold a všichni další Messnerové z Alp vůbec netuší, jak jeden z jejich předků kdysi vykonal služební cestu do Krkonoš.

BOWLING BAR BRUNSWICK

V Peci pod Sněžkou je mezi novou zástavbou pod nepřehlédnutelným hotelem Horizont od listopadu nový bar se čtyřmi dráhami amerických kuželek. Není to jen obyčejný hospodský bowling, ale u Makovičků si zahrajete na nejmodernějších sportovních drahách. Pět let místní rodina Jaroslava Makovičky realizovala náročný projekt, ale neslevila z předsevzetí postavit to nejlepší v oboru. Proto je v názvu baru věhlasná bowlingová firma Brunswick. Před hraním si obujete speciální boty, bez kterých nemůžete na dřevěnou rozběhovou plochu ani vstoupit. Na dotykové obrazovce navolíte počet hráčů, víc než osm se vás na jednu dráhu nevejde. Jednodušší je požádat o vstupní registraci obsluhu. Vývoj klání sledujete na velké obrazovce, kde se vám poctivě načítají body. Po čtyřkrokovém rozběhu pošlete kouli na dráhu a hned odhadnete, jak váš první pokus dopadne. Pozor, přešlapy sleduje fotobuňka a trestá ztrátou bodů. Po zásahu se zobrazí rozestavení zbylých kuželek, takže druhou ranou zamíříte i na ty schované v zákrytu. Bryz si oblíbíte některou z různých barevných koulí, jsou těžké od 6 do 16 liber, mně se nejvíc daří s červenou desítkou. Bezšňůrové podavače kuželek soutěží posouvají dopředu desetikolová hra rychle uplyne. Zkušenější hráči se i v krizi těší na poslední kolo a doufají, že s případnými bonusy rozhodnou zápas ze zadních pozic. Pak si rádi dáte další rundu plnou striků či alespoň sparů. Ale pozor na postraní žlábků, z těch už koule nevyskočí. V sezóně je nový bowling otevřený po celý týden od jedenácti nejméně do dvaadvaceti hodin, protože můžete pokračovat v nočním kuželkování. Rezervaci si zajistíte osobně nebo telefonem na čísle 605 213 695.

BRUSLENÍ U LESNÍ BOUDY

Nejvýše položené kluziště v Česku najdete u Lesní boudy jen kousek od horní stanice lyžařského vleku Zahrádky. Přírodní led je sice závislý na počasí, ale v 1102 metrech nad mořem většinu zimy mrzne. Od deseti hodin si tu vypůjčíte dětské, dámské i pánské brusle, hokejky a puk. Z Pece vyjedete lanovkou na Hnědý vrch, sjedete k Lesní boudě na lyžích a dolů se vrátíte po sjezdovce. Boudaři z okolí pravidelně pořádají turnaje v hokeji, když je jich málo, rádi mužstvo posílí o zdatného hosta. Stejný turnaj si můžete uspořádat i vy, třeba po lyžování při umělém osvětlení. Rezervaci pro větší partu udělejte na čísle 499 896 343. Bruslení s rodinou je bez objednávek. Ve stylové hospodě se dobře čeká, až se vaši hokejoví svěřenci vydovádí. Když napadne hodně sněhu, musíte počkat dokud personál frézou a lopatami plochu nevyčistí.

LANOVKOU NA HNĚDÝ VRCH I V LÉTĚ

Až pojedete s lyžemi zachumlaní v teplé bundě čtyřsedačkovou lanovkou na Hnědý Vrch pamatujte, že zdejší nádherný výhled na Sněžku nemusí být vždy takhle ledový. Správa KRMAP se s provozatelem lanovky SKI Pec dohodla na letním provozu. Od května vám usnadní nástup na hřebenovou túru. Kdo nechce přejít Liščí horu, vrátí se do Pece pohodlně přes Liščí louku, Lesní boudu a Zahrádky. Lanovka vozí i horská kola, ale zákaz přejezdu vrcholu Liščí hory k Bufetu Na rozcestí se nemění. Vyvezení do nadmořské výšky téměř 1200 metrů můžete využít ke sjezdu do oblasti Světlé a Černé hory, kde jsou v létě stejné kvalitní cyklotrasy, jako v zimě upravované běžecké tratě.

www.pecpodsnezkou.cz

SKIBUS - JÍZDNÍ ŘÁD - ZIMNÍ SEZÓNA 2005 - 2006																				
trasa Trutnov - Pec pod Sněžkou																				
	*		*		*		*		*		*		*		*		*		*	
Trutnov 1 (od Okr. úřadu)	-	8.00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16.15	-	-	-	-
Trutnov 4 (Zelená louka)	-	8.05	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16.20	-	-	-	-
Mladé Buky (žel. zastávka)	-	8.10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16.25	-	-	-	-
Svoboda n. Úpou (vlak. nádr.)	-	8.15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16.30	17.30	-	-	-
Maršov 1 (Rýchorka)	-	8.20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16.33	17.33	-	-	-
Maršov 4 (náměstí)	-	8.25	-	-	-	-	-	10.05	-	-	-	-	14.10	-	-	16.35	17.35	-	-	-
Temný Důl (Veselý výlet)	-	8.30	-	-	-	-	-	10.10	-	-	-	-	14.15	-	-	16.40	17.40	-	-	-
Spálený Mlýn (parkoviště)	-	-	-	-	9.00	-	-	-	-	-	12.30	-	-	-	-	15.30	-	-	-	-
Křižovatka (hospoda)	-	-	-	-	9.05	-	-	-	-	-	12.40	-	-	-	-	15.35	-	-	-	-
Velká Úpa (Alamo)	-	8.35	-	-	9.10	-	-	10.15	-	-	12.50	-	-	14.20	-	15.40	16.45	17.45	-	-
Velká Úpa (Barrandov)	-	8.40	-	-	9.13	-	-	10.17	-	-	12.55	-	-	14.25	-	15.45	16.48	17.48	-	-
Velká Úpa (náměstí)	8.20	8.45	9.10	9.15	9.45	10.20	10.40	-	-	-	12.58	13.30	14.30	14.45	15.50	16.50	17.50	19.15	-	-
Pec pod Sněžkou (Javor)	8.30	8.55	9.25	9.30	10.00	10.30	10.55	-	-	-	13.00	13.45	14.45	15.00	16.00	17.00	18.00	19.30	-	-
trasa Pec pod Sněžkou - Trutnov																				
	*		*		*		*		*		*		*		*		*		*	
Pec pod Sněžkou (Javor)	9.00	9.30	10.00	10.30	11.00	11.45	13.00	13.45	14.15	14.45	15.00	15.30	16.00	16.35	16.40	17.05	19.05	21.35	-	-
Velká Úpa (náměstí)	9.10	9.45	10.15	10.45	11.15	12.00	13.15	14.00	14.30	15.00	15.15	15.45	16.15	16.45	16.50	17.15	19.15	21.40	-	-
Velká Úpa (Alamo)	-	9.47	-	10.47	-	-	13.17	-	-	-	15.18	-	-	16.47	16.57	17.17	-	21.42	-	-
Křižovatka (hospoda)	-	-	-	10.50	-	-	-	-	-	-	15.20	-	-	-	-	-	-	21.45	-	-
Spálený Mlýn (parkoviště)	-	-	-	11.00	-	-	-	-	-	-	15.30	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Temný Důl (Veselý výlet)	-	9.50	-	-	-	-	13.20	-	-	-	-	-	-	16.49	16.59	17.19	-	21.50	-	-
Maršov 4 (náměstí)	-	9.55	-	-	-	-	13.25	-	-	-	-	-	-	16.50	17.00	17.20	-	21.55	-	-
Maršov 1 (Rýchorka)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16.55	17.03	17.25	-	21.58	-	-
Svoboda n. Úpou (vlak. nádr.)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17.10	-	-	22.00	-
Mladé Buky (žel. zastávka)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17.15	-	-	22.05	-
Trutnov 4 (Zelená louka)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17.20	-	-	22.10	-
Trutnov 1 (od Okr. úřadu)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17.25	-	-	22.15	-
trasa Velká pláň - Lesovna - Javor																				
Velká pláň - Veronika	-	9.00	-	10.00	-	11.00	-	-	16.40	-	13.00	13.30	14.00	14.30	15.00	15.30	16.00	16.30	20.45	-
Lesovna	8.30	-	9.30	-	10.30	-	12.45	16.15	-	-	13.15	-	14.15	-	15.15	-	16.15	-	20.55	-
Javor	8.45	9.15	9.45	10.15	10.45	11.15	13.00	16.25	16.55	-	-	13.45	-	14.45	-	15.45	-	16.40	21.00	-
trasa hotel Horizont - Javor																				
8.30 - 16.30 hod - interval 20 min																				
* při volné kapacitě nabírá lyžaře na znamení po celé trase																				

PARKOVÁNÍ V PECI POD SNĚŽKOU

Hostům v Peci pod Sněžkou slouží tři veřejná, střežená parkoviště s celkovou zimní kapacitou 1000 vozů. Při pobytu ve Velké Úpě využijete v centru obce parkoviště pro sto vozů (tel. 499 896 156). Parkoviště v Peci U kapličky (tel. 499 736 179) s pětiisty místy využívají v zimě především hosté, kteří přijeli na delší pobyt. Tady mohou zaparkovat také zájezdové autobusy. Parkoviště střeží kamerový systém 24 hodin denně. Osobní vozy jsou v Peci i ve Velké Úpě v prostoru uzavřeném závorou. Při vjezdu na parkoviště si řidič vezme parkovací lístek, podle kterého při odjezdu zaplatí. Přestože se ze střeženého parkoviště žádný vůz neztratil, doporučujeme nenechávat parkovací lístek uvnitř. Cena parkovného je v letošní zimní sezóně 160 Kč za prvních osm hodin a za každou další hodinu 4 Kč. Týdenní parkování stojí na střeženém parkovišti 700 Kč. Můžete zde dostat nejnovější vydání Veselého výletu. Dvě hlavní parkoviště provozuje společnost O. K. Služby, která zajišťuje i zimní údržbu komunikací. Kromě vyhrnování sněhu na místních cestách a parkovištích provádí úklid i ze soukromých parkovišť a odstavných ploch. O. K. Služby se podílejí také na svozu technického komunálního odpadu. Obsluha střežených parkovišť i hlavní kancelář prodávají známky na popelnice a speciální plastové pytle na odpad, které se ukládají do nově zřízených domků v Peci i ve Velké Úpě. V ceně pytle je odvoz a uložení odpadu na řízenou skládku.

O. K. Služby Pec pod Sněžkou, ředitel Jiří Šteiner, tel. 499 736308, fax 499 896159, parkovací služby, nákladní doprava, prodej známek na popelnice a plastových pytlů na komunální odpad.

Dostatek parkovacích míst v zimní sezóně zajišťují dokonale vyčištěné plochy od přivalů čerstvého sněhu. Technika O. K. Služeb, na snímku je moderní fréza na voze Mercedes Unimog, uklízí snih v přesně stanoveném pořadí důležitosti jednotlivých míst. Narušit harmonogram a vyvolat následné problémy v dopravě ve městě mohou vozidla zaparkovaná mimo vymezená parkoviště. Navíc brání průjezdu ostatním hostům, skibusům i sanitkám. Proto na parkování dohlíží přísná Městská policie.

SVĚTOVÝ POHÁR POPRVÉ V PECI POD SNĚŽKOU

Na startu stojí hned čtyři borci vedle sebe. Po vyjetí ze startovací klesce se každý snaží dostat okamžitě na první místo. Během čtyřicetisekundové jízdy těžko soupeře předjíždí, ale trať s klopenými zatáčkami, skoky a boulemi přináší jezdcům řadu těžkých okamžiků a pádů, kterých soupeři využijí. Časté kontakty mezi závodníky přivodí nečekané zvraty. První dva v cíli postupují do dalšího kola, nejlepší do finálové jízdy. To je ve zkratce mladá, divácky atraktivní lyžařská sjezdová disciplína skicross.

Tomáš Kraus je úřadující mistr světa a držitel křišťálového globu za vítězství ve světovém poháru ve skicrossu za rok 2005. Čechokanadan Stanley Hayer vloni skončil třetí. I proto Svaz lyžařů České republiky a hlavně lidé kolem tohoto sportu prosadili druhé závody světového poháru v ČR. Volba padla na sjezdovku Javor a tak se v pátek 3. února 2006 pojede vůbec první závod světového poháru v lyžování v Peci pod Sněžkou. Pozor, původně zveřejněný termín 4. 2. FIS posunula o den dopředu. Kvalifikační jízdy žen a mužů se pojedou nejspíš už ve čtvrtek 2. února. Z předchozího závodu v italském středisku Madonna di Campiglio sem na konci ledna přijede světová špička, nejlepší jezdce mají alpské a severské země a taky Česká republika. Při kvalifikaci projíždějí jezdci trať sami, podle dosaženého času postupuje ve světovém poháru 32 nejlepších mužů a 16 žen do pavouka vyřazovacích jízd. Finále se na Javoru pojede možná večer při umělém osvětlení. Čtyři dny předem bude pro veřejnost uzavřena sjezdovka Javor I., aby sněžné rolby s využitím velkých hromad umělého sněhu vytvarovaly závodní trať. Očekáváme i doprovodné akce, třeba koncert přední české skupiny.

Cílem lyžařského areálu v Peci je ucházet se v budoucnu o pořádání mistrovství světa v akrobatickém lyžování. To až po vybudování černé sjezdovky na Hnědém Vrchu, kde by měly proběhnout závody v jízdě v boulich. Free-style je u nás populární, vždyť vedle mistra Tomáše Krause máme olympijského vítěze v akrobatických skocích Aleše Valentu a druhou z mistrovství světa v jízdě v boulich Nikolu Sudovou. Proto si přejeme, aby premiéra světového poháru na sjezdovce s výhledem na Sněžku dopadla pro jezdce i diváky velmi dobře.

NOVINKY ZE SKI PEC

I druhá sjezdovka Javor je v celé kilometrové délce osvětlená, 192 světél umístěných na šestatřiceti sloupech vlevo a dvaatřiceti nových sloupech vpravo dělá z Javoru bezkonkurenčně nejlépe osvětlený svah v Česku. V plné sezoně pojedou oba zdejší lyžařské vleky a večerní lyžování bude ještě příjemnější než dosud. Úprava dojezdu na sjezdovce Hnědý Vrch je prvním krokem celkové přestavby nejdelší tratě v areálu. V létě začne realizace dvouletého projektu na umělé zasněžování a zřízení černé sjezdovky podél horní části čtyřsedačkové lanovky. Ta má nový rozběhový pás usnadňující nastupování lyžařů na sedačky.

Lyžařský areál Ski Pec je od letošní zimy jízdenkami propojen s lyžařským areálem Skiport ve Velké Úpě. Jednotná jízdenka usnadní rozhodování, kam jít lyžovat hlavně lyžařům z okolí Velké Úpě. Obě místa spojují bezplatné linky skibusů. Kromě pravidelných linek si od 8.00 do 22.00 hodin na telefonním čísle 777 210 207 může skupina nejméně 20 lyžařů objednat skibus například ze Svobody nad Úpou, Maršova, Malé Úpy, Albeřic a jinde. Na linkách Skiarény mezi Janskými Lázněmi a Peci pod Sněžkou přibýly nové zastávky uvedené v jízdním řádu. Jízdenky Skiarény neplatí ve Velké Úpě.

Z Prahy přes Hradec Králové jezdí do Svobody nad Úpou nově přímé speciální zimní vlaky (www.cd.cz/skivilaky). Expres Krákonos vyjíždí

denně kromě soboty z Hlavního nádraží v 14.46, v Trutnově je v 17.40 s návazností na skibus do Pece pod Sněžkou. Můžete stihnout večerní lyžování a prodloužit si lyžařský víkend. Věci si uložíte v úschovně zavazadel přímo u Javoru. Rychlík Úpa jede denně po stejné trase v 6.10 z Prahy a přijíždí do Trutnova v 9.29. V lyžařském areálu působí Ski School Pec, která letos vznikla spojením dvou největších lyžařských škol východních Krkonoš, školy Happy Hill a školy Miloslava Sochora, řadu let nejlepšího sjezdového lyžaře v Československu, který mnohokrát startoval v závodech světového poháru i na zimních olympiádách.

Lyžařský areál Ski Pec a.s. patří mezi nejlepší lyžařské sjezdové terény v České republice. Čtyřsedačka a deset vleků o celkové délce sjezdovek 10200 metrů přepraví 9570 lyžařů za hodinu. Různé náročné a dlouhé sjezdovky jsou před každodenním provozem perfektně upraveny čtyřmi moderními rolbami. Speciální zařízení upravuje

vedle sjezdovky Javor I také U rampu světových parametrů a sousední snowpark. Místo využívají i nároční snowboardisté, konají se tu závody nejvyšší kategorie v zemi. Nadmořská výška tratí v areálu je v rozsahu 830 až 1215 metrů. Riziková místa v nižších polohách jsou vybavena zasněžovacími zařízeními. Umělým sněhem jsou zásobovány celé obě sjezdovky Javor, nejzatíženější část Zahrádek a Vysokého Svahu. V lyžařském areálu je odbavovací systém, který umožňuje volbu různých druhů jízdenek a zároveň lyžování na kterémkoli zdejším vleku. Jízdenky platí i pro lanovku a lyžařské vleky na Portáškách ve Velké Úpě (jen v hlavní sezoně). Při zakoupení nejméně dvoudenní jízdenky Skiarény Krkonoše, můžete lyžovat s jednou jízdenkou na sjezdovkách ve dvou pětihvězdičkových střediscích v Peci pod Sněžkou a v Janských Lázních. Pronajmout si můžete bezdotykovou čipovou kartu, kterou nemusíte zasouvat do turniketů, ale jen přiložit ke čtecímu zařízení a podle potřeb ji v průběhu zimy dobíjet. Jednotlivé sjezdovky a lyžařské vleky jsou v areálu Ski Pec blízko sebe, propojené upravovanými lyžařskými

cestami. Na obou sjezdovkách Javoru je nejlepší a nejdelší osvětlený terén v České republice. Večerní lyžování začíná hodinu po skončení běžného provozu a trvá podle zájmu až do 21 hodin. Hodinová přestávka je nutná pro úpravu sjezdovek. Na lyžařském vleku Zahrádky III je provozní doba nepřetržitá od 9 do 21 hodin. K usnadnění nástupu na celodenní hřebenové túry jede pouze pro běžkaře a pěší každé zimní ráno od 8.00 do 8.15 lanovka na Hnědý Vrch.

Lyžařský areál je nejsnadněji přístupný skibusem, který jezdí po sjezdaře i běžkaře zdarma podle jízdního řádu uvedeném na straně 11. Nejčastěji vyjíždí z Velké Úpy, místní části Pece pod Sněžkou, dvakrát zajiždí do Horního Maršova. Osmkrát denně jede velký skibus po trase Janské Lázně - Maršov - Pec a zpět. Dvakrát denně vyjíždí z Trutnova a třikrát ze Spáleného Mlýna v Malé Úpě. Snadno se dostanete na večerní lyžování a hlavně i zpět ve 21.30 hodin. Skibusy zajiždějí až k dolní stanici vleků Javor, kromě soboty, kdy kvůli střídání hostů a většímu provozu vozidel končí v centru Pece u autobusového nádraží. Jedna linka zajiždí ve dvacetiminutovém intervalu na Velkou Pláň k hotelu Horizont, jiná se čtyřikrát otáčí u pensionu Veronika a pětkrát u Lesovny pod stanicí lanovky na Sněžku.

V areálu najdete úschovnu zavazadel a lyži, veřejné záchody, skiservis i půjčovnu lyží, lyžařské školy, rychlá občerstvení nebo restaurace. Všechny sjezdovky jsou při provozu vleků pod dohledem Horské služby. Aktuální informace o lyžařských podmínkách v Peci pod Sněžkou získáte nejen prostřednictvím panoramatické kamery na ČT 2 denně od 7.50, ale také na internetových www.skipec.com

Ski Pec a. s., Pec pod Sněžkou, PSČ 542 21, ředitel František Vambra, tel. vedení areálu 499 736 375 a 499 736 285, fax 499 736 398, provozní doba 9 - 16 hodin, od 15. 2. 2006 do 16.30, e-mail: info@skipec.com, www.skipec.com. Info ubytování 499 861 111, 499 736 280.

www.skipec.com

JÍZDNÍ ŘÁD SKIBUSU

TRASA PEC POD SNĚŽKOU - JANSKÉ LÁZNĚ

Pec pod Sněžkou (Javor)	8.15	9.00	9.45	10.30	12.30	14.00	15.45	16.30
Velká Úpa (náměstí)	8.25	9.10	9.55	10.40	12.40	14.10	15.55	16.40
Velká Úpa (Alamo)	8.28	9.13	9.58	10.43	12.43	14.13	15.58	16.43
Křížovatka (hospoda)	8.32	9.17	10.02	10.47	12.47	14.17	16.02	16.47
Temný Důl (Veselý výlet)	8.36	9.21	10.06	10.51	12.51	14.21	16.06	16.51
Horní Maršov (most)	8.40	9.25	10.10	10.55	12.55	14.25	16.10	16.55
Maršov 1 (Prom)	8.45	9.30	10.15	11.00	13.00	14.30	16.15	17.00
Janské Lázně (Lesní dům)	8.50	9.35	10.20	11.05	13.05	14.35	16.20	17.05
Janské Lázně (Lanovka)	8.55	9.40	10.25	11.10	13.10	14.40	16.25	17.10

TRASA JANSKÉ LÁZNĚ - PEC POD SNĚŽKOU

Janské Lázně (Lanovka)	8.15	9.00	9.45	10.30	12.30	14.00	15.45	16.30
Janské Lázně (Lesní dům)	8.20	9.05	9.50	10.35	12.35	14.10	15.55	16.40
Maršov 1 (Prom)	8.25	9.10	9.55	10.40	12.40	14.15	15.58	16.43
Horní Maršov (most)	8.30	9.15	10.00	10.45	12.45	14.17	16.02	16.47
Temný Důl (Veselý výlet)	8.34	9.19	10.04	10.49	12.49	14.21	16.06	16.51
Křížovatka (hospoda)	8.38	9.23	10.08	10.53	12.53	14.25	16.10	16.55
Velká Úpa (Alamo)	8.42	9.27	10.12	10.57	12.57	14.30	16.15	17.00
Velká Úpa (náměstí)	8.45	9.30	10.15	11.00	13.00	14.35	16.20	17.05
Pec pod Sněžkou (Javor)	8.55	9.40	10.25	11.10	13.10	14.40	16.25	17.10

v provozu do 19. 3. 2006

1 Javor I - samoobslužný vlek s unašeči pro 2 lyžaře, délka 1019 m, převýšení 246 m, kapacita 1060 osob/hod., středně náročná sjezdovka

2 Javor II - samoobslužný vlek s unašeči pro 2 lyžaře, kap. 1060 os., večerní lyžování

3 Hnědý Vrch - čtyřsedačková lanovka, délka 1200 m, převýšení 315 m, kap. 1370 os., středně náročná sjezdovka

4 Vysoký Svah (Smrk) - samoobslužný vlek s unašeči pro 2 lyžaře, délka 812 m, převýšení 150m, kap. 1000 os., snadná sjezdovka

5 Zahrádky I - vlek s obsluhou, unašeče pro 2 lyžaře, délka 895 m, převýšení 225 m, kap. 1000 os., středně náročná sjezdovka

6 Zahrádky II - samoobslužný vlek s unašeči pro 2 lyžaře, délka 490 m, převýšení 105 m, kap. 1060 os., středně náročná sjezdovka

7, 8 Klondike I a II - samoobslužné vleky s teleskopickými unašeči pro 1 lyžaře, délka 360 m, převýšení 60 m, kap. 560 os., snadná sjezdovka

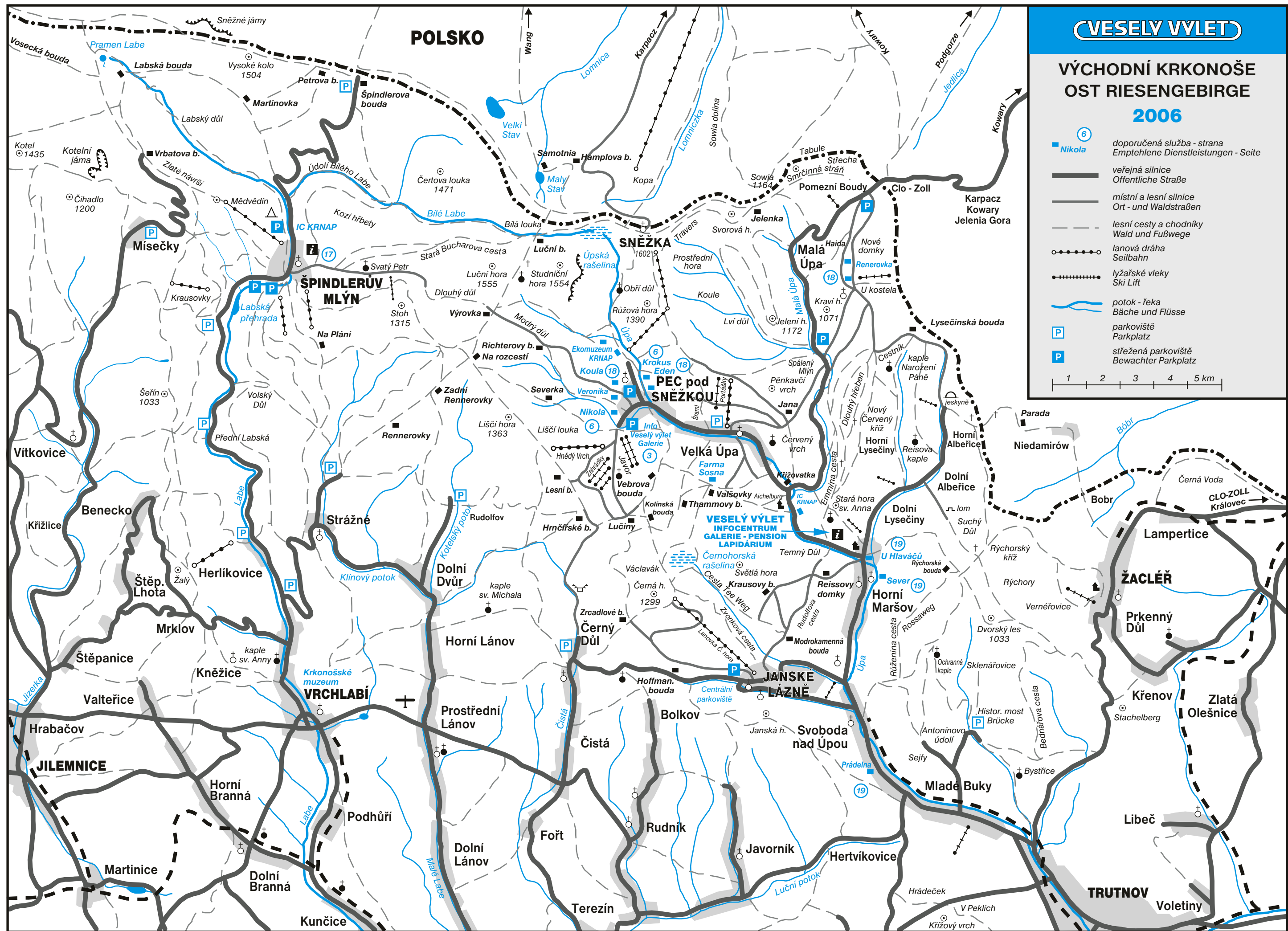
9 Zahrádky III (U lesa) - samoobslužný vlek s teleskopickými unašeči pro 1 lyžaře, délka 350 m, převýšení 60 m, kap. 560 os., snadná sjezdovka, večerní lyžování

10 Na muldě - samoobslužný vlek s teleskopickými unašeči pro 1 lyžaře, délka 550 m, převýšení 100 m, kapacita 800 os., středně náročná sjezdovka, snowpark pro snowboardisty

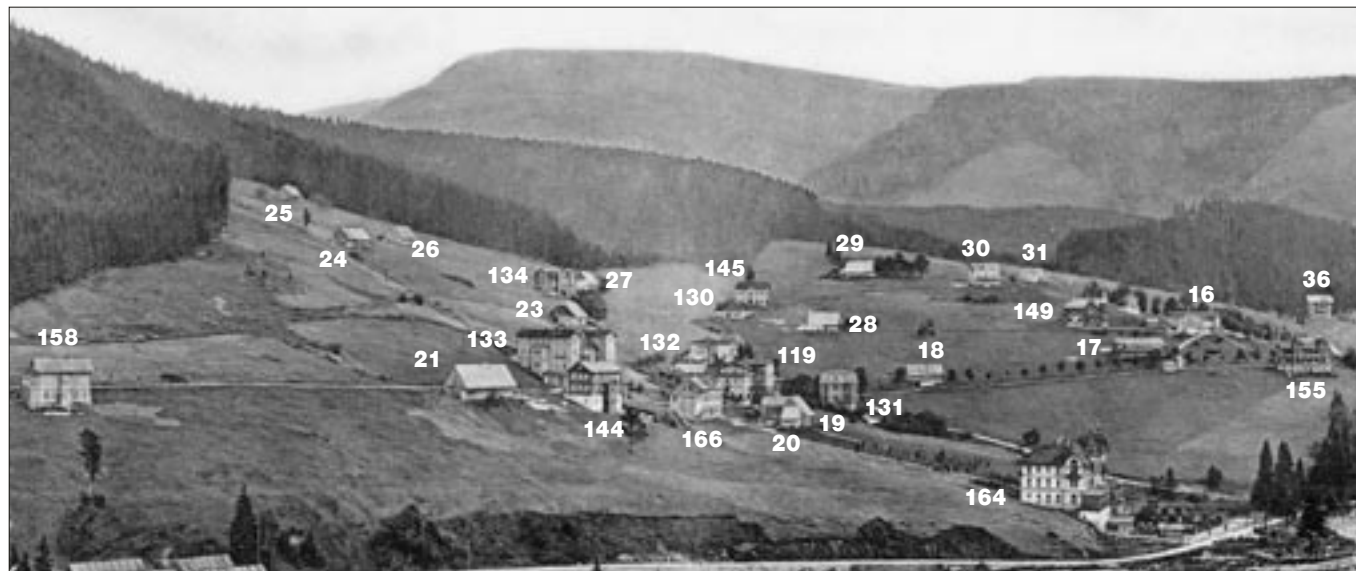
11 ESO - samoobslužný vlek s teleskopickými unašeči pro 1 lyžaře, délka 320 m, převýšení 115 m, kapacita 620 os., středně náročná sjezdovka, večerní lyžování

SKT	Hlavní sezóna 25. 12. 2005 - 19. 3. 2006		Mimo sezóna 1. 11. 2005 - 23. 12. 2005 20. 3. 2006 - 23. 4. 2006	
	dospělí	děti	dospělí	děti
1 jízda	40			
1 jízda LD Hnědý vrch	70			
dopoledne 9.00 - 13.00 h.	410	260	360	230
od 11.00 hod.	450	280	390	240
od 12.00 hod.	370	230	330	200
od 13.00 hod.	350	220	300	190
1 den	550	360	480	310
2 dny	1060	570	930	500
3 dny	1530	820	1330	710
4 dny	1990	1070	1730	930
5 dnů	2380	1270	2070	1110
6 dnů	2780	1490	2400	1290
7 dnů	2900	1560	2530	1360
5 ze 6	2400	1290	2100	1120
5 ze 7	2460	1320	2130	1150
sezóna bez več. lyžování	7000	5000	7000	5000
sezóna s več. lyžováním	9000			
1 den senioři (nad 70 let)	50			
večerní lyžování Javor 17.00/17.30 - 21.00 hod.	250			
vlek Javor - 1 den	450			
večerní lyžování Zahrádky III, Eso, večer do 21.00 hod.	120			

Sachrové boudy v roce 1899: čp. 16 tehdy Svatý Petr - nyní Palace, 17 Kleofas Hollmann - Dalibor, 29 Josef Spindler - Lucerna, 30 Agnes - Hanička, 31 Lesní dům - škola, 36 vila Czernin - Švýcarský dvůr 119 Luční dům - Aero, 131 Hercynia - Roller, 132 Antonien - Hořec, 133 Rakouský císař - Sv. Hubert, 134 Wilhelmshöhe - Slávie, 144 Johann Hollmann - Fanatic, 145 obecní dům - Letka, 149 vila Plech - Svěženka, 155 Emilienruh - Sněžka, 158 Lesní zátiší - privat, 164 Německý císař 2. - Grand.

PRVNÍ HOTELY A PENSIONY

Nejprve hosté dnešním Špindlerovým Mlýnem jen procházeli na hřebeny hor a když zůstali, tak na jednu, dvě noci nejčastěji v myslivně hned vedle mlýna. Až 13. června 1865 přijel Dr. Strecker s rodinou a přáteli z Vratislavi na letní byt. Ubytovali se ve mlýně založeném už v roce 1734 mlynářem Wenzelem Spindlerem a podnikli vznik letoviska pod Kozími hřbety. Místní horalé, do té doby dřevaři a chovatelé dobytka, se chopili příležitosti a pro hosty z města stále vylepšovali podmínky pro jejich pobyt. V roce 1894 bylo bez hřebenových bud ve Špindlerově Mlýně už jedenáct hotelů s restaurací a pět větších pensionů. Sousední Bedřichov nabízel pět hotelů a dva větší pensiony. Společně s dalšími malými pensiony mělo centrum dnešního Špindlerova Mlýna ve 36 domech úctyhodných 453 pokojů. To bylo jen necelých třicet let od příjezdu prvních hostů, kteří spali v komoře pro dvě osoby. Během čtyř letních měsíců v roce 1893 tu pobýlo téměř dva tisíce tři sta lidí a další tři tisíce jednodenních hostů. Jistě dobře platili, boudaře nemořily daně a ti dokázali vydělané peníze rychle vracet do podnikání. Navíc brzy přišel i kapitál z měst. Louky Špalkových bud pod kostelem, Sacherových bud v údolíčku za kostelem a v Bedřichově na pravém břehu Labe se začaly plnit pensiony, hotely a restaurace. Zástavba s malými přestávkami pokračuje dodnes.

Johann Hollmann prodal za šest tisíc zlatých Luční boudu, nejvýše položené stavení patřící tehdy do Špindlerova Mlýna. Vedle horského hospodaření vydělával na Luční boudě službami hostům putujícím na Sněžku. Se zkušeností ze hřebenů koupil na Sacherových boudách pozemek u tehdejší hlavní cesty do Labského dolu a postavil v roce 1876 jeden z prvních pensionů v dnešním centru Špindlerova Mlýna. Podle předchozího působiště podnik pojmenoval Luční dům, dnes se jmenuje Aero. Jiný starousedlík Benjamin Hollmann vedle své chalupy

otevřel v roce 1875 velký dřevěný dům s venkovní restaurací, který nesl sedmdesát let jeho jméno, ale my jej známe jako hotel Praha. Dobře se zavedl a na místě rodné chalupy ještě před rokem 1894 vystavěl později v secesním stylu upravenou kavárnu s cukrárnou Elisabeth, jeden z nejkrásnějších domů ve městě. Dlouho bylo příjmení Hollmann (snad z Holzmann - dřevař) nejrozšířenější ve Špindlerově Mlýně, proto není divu, že i třetí nejstarší pension založil Kleofas Hollmann. V roce 1875 přijal první hosty ve svém domě čp. 17, který jsme potom znali jako Dalibor a na jehož místě právě dokončují dva bytové domy. Pozadu nezůstala ani majitelka panství Vrchlabí hraběnka Aloisie Czernin-Morzinová, když kolem roku 1880 zřídila dlouho největší zdejší hotel Krakonoš s pětaticeti pokoji. Z vnitrozemí sem přišel později dlouholetý nájemce panského hotelu Josef Plech, který se již po patnácti letech mohl osamostatnit a postavit vlastní, velmi zdobný pension s věžičkou nazvaný Vila Plech - dnes Svěženka. Rodina Josefa Plecha potom ještě zřídila hotel Emilienruh, nyní hotel Sněžka Felicity.

Bedřichovská část města patřila k panství Jilemnice a Jan (v němčině Johann) Nepomuk hrabě Harrach po vzoru sousedů u své lesní správy postavil před rokem 1890 malebný pension Lesovna s nabídkou osmi velmi dobře zařízených pokojů. Dnes se hotel s restaurací jmenuje U tří růží a uvidíte tu jeden z mála dochovaných původních interiérů. Jen jsme zatím nenašli připomenutí významného zakladatele stavby, který se zasloužil nejen o rozvoj západních Krkonoš, ale třeba o budování Národního divadla a Národního muzea v Praze. Největší komfort nabízel téměř dvacet let od roku 1879 hotel Německý císař, nejspíš první investice cizího kapitálu, který později přispěl k rozvoji horského města. Než ho smetla povodeň 29. července 1897 stál v místě dnešního Pavilonu u známého bílého mostu. Již dva roky po katastrofě otevřel jeho majitel August Zippel výše proti

Špalkové boudy v roce 1894: čp. B19 Slunce, B20 Hubertus, BXX Německý Císař (zaniklo 1897), 10 tehdy Sněžka - nyní Central, 11 Špindlerův Mlýn, 12 Růžová zahrada - U Čeňků, 13 Austria - Windsor, 15 Marienwarte - Haviř, 16 Svatý Peter - Palace, 31 Lesní dům - škola, 32 fara, 33 škola, 35 hájovna, 36 nyní Švýcarský dvůr, 37 nyní Barborka, 38 Elisabeth, 118 Hollmann - Praha, 121 Lázeňský dům - Eden, 126 Krakonoš (zaniklo 1974)

proudu Labe hotel stejného jména s naplněným předsevzetím zůstat nejlepším podnikem ve Špindlerově Mlýně. Po vzniku Československa se hotel jmenoval Grand, ale teď je již několik let uzavřený a chátrá.

Před rokem 1880 ještě vznikly pensiony Marienwarte rodiny Erlebachů - dnes bytový dům s posledním známým jménem Haviř, Lázeňský dům Johanna Erlebacha - nyní hotel Eden a restaurace Vinzenze Richtera - hotel Palace Club. Původní mlýn zůstal dlouho jen velkou chalupou s hostincem, pekárnou a několika pokojíky v poschodí. Jednoduchou službu provozoval hospodský a mlynář Philipp Adolf, ale teprve když stavení v roce 1891 koupil jeho syn Johann Adolf vystavěl tu brzy vyhlášený hotel Špindlerův Mlýn, který můžete vidět i na titulní straně tohoto vydání Veselého výletu. Největší prestiž měl ve dvacátých a třicátých letech minulého století, kdy jej vedl Adolfův zef lékař a aktivní starosta Wilhelm Pick. Potvrdilo se, že správu obce tehdy zastávali nejúspěšnější podnikatelé, z výše uvedených například Philipp Adolf, Kleofas a Johann Hollmannové. O historii prvních rekreačních domů v někdejší dřevařské osadě lze napsat mnohé, ale za důležité poznání považujeme zdravou podnikavost tehdejších horalů a sílu prosadit záměr vedoucí

k založení dnes nejznámějšího horského střediska v celé České republice právě na tomto místě.

DVĚ NOVÉ LANOVKY

Na Krausových Boudách - Labské nahradila starý kotvový vlek tříseďáková lanovka. Prodloužení trasy na délku 1770 metrů umožňuje kromě lepšího lyžování na zdejší sjezdovce nástup do běžeckého areálu Horní Mísečky, na krkonošskou magistrálu a hřebeny přes Zlaté návrší. Lanovka končí u upravovaných běžeckých tratí. Největší novinkou je nová lanovka na Hromovce prodloužená na 1540 metrů s kapacitou téměř 2300 lyžařů za hodinu. Sjezdovka s rozšířeným zasněžováním a večerním lyžováním je zároveň nejsnadnějším nástupem do areálu Svatý Petr. Ve skiareálu Špindlerův Mlýn je stejně jako vloni bezplatné jednodenní parkování na vyznačených plochách, novinkou je zavedení výhodnějších jízdenek ve vedlejší sezóně od 7. do 27. ledna a juniorského skipasu pro mládež do šestnácti let. Nový odbavovací systém zavádí čipové karty bez nutnosti jejich zasouvání do turniketu.

Více se dozvíte v **Turistickém informačním centru**, TIC Špindlerův Mlýn, Svatopetrská 173, PSČ 54351, telefon 499 523 656, fax 499 523 818, e-mail: tic@mestospindleruvmlyn.cz. Sídli v budově Městského úřadu, je otevřené denně od 8.30 do 17 hodin. V českém, německém, anglickém a ruském jazyce tu získáte informace o městě, turistice, lyžování, čerstvé zprávy Horské služby a Správy KRNP.

TIC je na městském úřadě v centru Špindlerova Mlýna jen 20 metrů od hlavní silnice do Svatého Petra. Dům je trochu zakrytý dvěma velkými obrazovými mapami města a okolí.

www.mestospindleruvmlyn.cz

FIS Ski World Cup

SLALOM A OBŘÍ SLALOM ŽEN

Špindlerův Mlýn 21. - 22. 12. 2005

Poprvé v historii závod světového poháru alpských disciplín v České republice

Stará a nová Renerovka

Mezi maloúpským kostelem a lyžařským areálem stojí 250 metrů od sebe dvě horské boudy se stejným jménem Renerovka. Jejich služby patří k nejlepším v oblasti. Nová moderní Renerovka, postavená pod pečlivým dohledem architekta, má hotelové parametry a velké zázemí pro aktivity hostů. Klid na čtení najdete v prosklené zimní zahradě s výstupem na terasu, u baru je biliárová herna a stranou místnost pro programy s hudbou a tancem, jinde je dětská herna. Svou atmosféru má malý klub s ohněm v krbu. K sauně pro 4 až 5 osob patří odpočívárna a vířivka pro celou rodinu. Odvážní vyběhnou do sněhu, jinak se ochladí pod překlopným vědrem. Na recepci spojenou s barem navazují jídelna s jedinečným výhledem. Z klínu lesnatého údolí vystupuje Sněžka, nádherné panorama doplňuje maloúpský kostel. Stejný pohled je z většiny jedno až třílůžkových pokojů s možnou přistýlkou. Mají moderní zázemí oddělené malou předsíní se šatnou. V nabídce je i apartmá se dvěma ložnicemi. Stará Renerovka s rustikálním charakterem a levnějším ubytováním má moderní vybavení pokojů, i tady je sauna a navíc solárium. Renerovky nabízejí pobyt s polopenzí nebo plnou penzí, bufetové snídaně i večeře podle menu se salátovým bufetem můžete v létě dostat na terase. Upozorňujeme na výběr značkových vín z Vinařství Kovacz na Moravě.

Horská bouda Renerovka** v Malé Úpě čp. 91 a čp. 93, majitelka Jaroslava Olivová, tel., fax: 499 891 108, fax: 499 891 046, tel. 499 891 200, 499 891 117, e-mail: oliva@pvt.net.cz, www.renerovka.cz, domluvíte se i německy.

Pension Koula

Navenek tradiční, uvnitř moderní pension Koula nabízí na Velké Pláni nad prostředkem Pece pod Sněžkou dobře vybavené apartmány. Na ploše až padesáti metrů čtverečních jsou vždy dvě obytné místnosti pro celkem čtyři hosty. Všechny apartmány mají samostatnou koupelnu, satelitní TV, kuchyňku vybavenou nádobím, vařičem, mikrovlnnou troubou, varnou konvicí, kávovarem a lednicí. V pensionu je několik větších i menších apartmánů s možností přistýlky a dvoulůžkové pokoje s koupelnou bez kuchyňky. Můžete si objednat pobyt se snídaní nebo s polopenzí. Velké večerní jídlo zakončené domácím moučníkem preferují hlavně zimní hosté. V jídelně nebo v baru s otevřeným ohněm v krbu dostanete občerstvení včetně piva a dalších nápojů. Sportcentrum je vzdálené jen 200 metrů, pension stojí na sjezdovce se třemi lyžařskými vleky a večerním lyžováním. Do hlavního skiareálu se dostanete na lyžích pomocí příbřizovacího vleku nebo skibusem, zastávka je sto metrů pod pensionem. U domu zaparkujete po celý rok, v zimě počítejte s použitím sněhových řetězů.

Pension Koula, Velká Pláň 146, Pec pod Sněžkou, PSČ 542 21, majitelé Anna a Karel Koulovi, tel., fax: 499 896 267, tel. 499 736 329, 604 184 214, e-mail: karelkoula@volny.cz, http://www.volny.cz/karelkoula/. Domluvíte se i německy.

Vila Eden

Vzorně opravený tradiční horský dům stojí jen pár kroků od středu horského města Pec pod Sněžkou a můžete si tu pronajmout dobře zařízené, různé velké apartmány. Mají jednu, dvě nebo tři místnosti, koupelnu, satelitní TV a kuchyňský kout s vařičem, mikrovlnnou troubou, varnou konvicí, nádobím a ledničkou. Kdo si nechce vařit, objedná si snídaní do apartmánu a na večeri si dojde do některé z blízkých restaurací. Ručníky, utěrky a povlečení jsou součástí vybavení. V létě auta parkují u domu, v zimě většinou na vlastním nebo na veřejném parkovišti U kapličky. Parkování je v ceně ubytování. Novou službou je doprava do lyžařského areálu. Využít můžete také skibus, zastavující nedaleko domu, zpět se vrátíte na lyžích. Přímou od Edenu stoupá nejkratší, zeleně značená cesta na Sněžku. V létě využijete venkovní posezení se zahradním grilem.

Vila Eden, Pec pod Sněžkou, PSČ 542 21, majitelka Jana Hanzalová, tel. 602 167 447, tel. 724 277 270, e-mail: vilaeden@seznam.cz, www.vilaeden.cz, domluvíte se i anglicky, písemně německy.

Pension a samoobsluha U Hlaváčů

Dominantou náměstí v Horním Maršově je historický dům, který nechal postavit v roce 1855 hrabě Berthold Aichelburg. Dnes je tu pension U Hlaváčů s kvalitním ubytováním se snídaní ve dvoulůžkových pokojích s koupelnou a možností přistýlky. Ve společenské místnosti je malý bar a televize. K objektu patří krytý bazén s celoročním provozem. Parkování je zajištěno v uzavřeném dvoře u pensionu. V přízemí domu je samoobsluha se širokým sortimentem potravin a nápojů. Můžete tu nakoupit i drogistické zboží, ovoce a zeleninu. Součástí je specializovaná prodejna Cash and Carry Pilsner Urquell s celým sortimentem plzeňského pivovaru včetně Radegastu a Kozla. Pivo v sudech, lahvič a plechovkách odtud rozvázejí do celých východních Krkonoš. Obchod je otevřen sedm dní v týdnu v době od 6.30 do 12 a od 13 do 18 hodin, v sobotu od 6.30 do 13 a v neděli od 8 do 12 hodin. Celé léto je u obchodu v zahradce otevřeno posezení pod slunečníky. Kromě zmrzliny a zákusků si můžete dát kávu a vybrat si z rozšířeného sortimentu nealkoholických nápojů. Zahradka se zmrzlinou je otevřena i o víkendech po celý den.

Pension a samoobsluha U Hlaváčů, Horní Maršov, PSČ 542 26, majitelé Miluška a Milan Hlaváčovi, tel. 499 874 112, e-mail: milan.hlavac@iol.cz, domluvíte se i německy.

Středisko SEVER

Jedenáct let působí v Horním Maršově Středisko ekologické výchovy a etiky Rýchory SEVER. Hlavním sídlem nevládní neziskové organizace je část budovy základní školy, kde probíhají celoročně pobytové programy pro žáky základních škol, studenty středních a vysokých škol, učitele a další zájemce o ekologickou výchovu. K programu patří exkurze po Krkonoších, aktivity na rozvoj spolupráce, terénní pozorování přírody, výtvarná tvořivost, diskuze, simulační hry apod. K dispozici je společenský sál, kuchyňka, knihovna a videotéka, zajištěno je celodenní stravování, ubytovací kapacita 35 lůžek. Domluvíte se zde anglicky a německy. Středisku SEVER patří také budova bývalé staré fary v Horním Maršově, kde realizuje projekt DOTEK – Dům obnovy tradic, ekologie a kultury s výtvarnými a řemeslnými dílnami, společenskými akcemi, koncerty, ukázkami horského hospodaření, festivaly alternativní kultury a podobnými aktivitami. SEVER zde provozuje také klub volného času pro děti a mládež, jehož program najdete každý měsíc na plakátech.

Středisko SEVER, Horní Maršov 89, PSČ 542 26, tel. a fax: 499 874 280, tel.: 499 874 326, e-mail: sever@ecn.cz, http://www.sever.ecn.cz.

SERVIS PRO BOUDAŘE

STAVEBNÍ & INŽENÝRSKÁ FIRMA KLIMEŠ

navrhuje a provádí
dřevěné stavby klasickými tesařskými postupy
opravy historických objektů
stavby horských chodníků a teras
vycházkové trasy

542 26 HORNÍ MARŠOV 65
tel. 499 874 296, 603 218 346
e-mail: stavby@klimesmarsov.cz

www.klimesmarsov.cz

PRÁDELNA MLADÉ BUKY

Prádelna v Mladých Bukách je největší prádelnou na Trutnovsku a pere i pro nejvýše položené boudy v celých Krkonoších. V prádelně vyperou veškeré prádlo v plné sezóně do 14 dnů za normální cenu, do 7 dnů s mírnou přírůzkou. Přímou v prádelně se dohodnete na konkrétním termínu vyprání, ceně, míře naškrobení, navonění a popřípadě vybělení ložního prádla. Prádelna vám zajistí i dopravu prádla.

Prádelna, Mladé Buky, PSČ 542 23, majitel Petr Lukáček, tel. 499 871 120, otevřeno je od pondělí do pátku v době od 6 do 14, v plné sezóně až do 16 hodin.

Nádvoří pivovaru a hotelu Brauhof asi v roce 1890.

Zboření pivovarského komínu v roce 1928 symbolizuje konec vaření maršovského piva

MARŠOVSKÉ PIVO

Při opravě lovecké chaty, stojící od roku 1883 jen kousek pod vrcholem Sněžky na Kouli nad Lvím dolem, jsem v létě 1978 našel litrovou pivní láhev z hnědého skla. Tak zajímavou jsem ještě neviděl. Do hmotného těla lahve skláři odlili šlechtický erb Czerninů a nápis Marschendorf.

Hrdlo zavírala porcelánová patentní zátka. Později se ukázalo, že je stará skoro jako lovecká chata a mohl jí sem klidně vynést hrabě Herman Czernin nebo některý z jeho hajných. Jedna z mála hmatatelných památek na vaření maršovského piva, které bylo po mnoho let k dostání v údolí pod Sněžkou, mě inspirovala k dalšímu pátrání.

První pivovar v Maršově založil už v roce 1599 lesmistr a císařský správce východních Krkonoš Kaspar Nuss. Jak dlouho stál v dnešním Dolním Maršově pod kostelem sv. Josefa, zatím nevíme. Po dokončení maršovského zámku v roce 1792 majitel panství a lesů v horním povodí řeky Úpy hrabě Jan Berthold Schaffgotsch postavil se svým zetěm Alfonssem Aichelburgem na pozemku vedle nového sídla pivovar a palírnu lihu. Ovšem teprve Alfonsův syn, osvěcený Berthold Aichelburg rozšířil pouze komerční podnik na kulturní centrum tehdejšího panství. V roce 1856 mezi varnu a sladovnu přistavěl Brauhof, tedy Pivovarský dvůr, dlouho jediný hotel v údolí pod Sněžkou. Kromě restaurace, stáji pro koně a fiakry hostů, kuchyně a čtyř hostinských pokojů si hrabě splnil velké přání a zřídil sál pro hudební a divadelní představení. Sám byl skvělým muzikantem, založil i první zdejší orchestr. Jevíště uzavírala velká opona. Vzácný dokument s vyobrazením tehdejšího Maršova zachytila jediná dochovaná fotografie. Záliba v hudbě a divadle se citlivému Bertholdovi nepřímo stala osudnou. Při koncertu 12. května 1861 se před celou veřejností tak velice nepohodl s manželkou Theodorou, že se druhý den v zámku zastřelil. Ironií je, že použil pistolí, kterou dostal od choti darem. Jeho syn Alfons Aichelburg, se více než kumštu věnoval obchodu a celý pivovar v letech 1878 až 1879 zmodernizoval. Nové zařízení sladovny a varny s výstavem 30 hektolitřů piva dodala firma Brüder Noback & Fritze z Prahy Bubenče. Již po čtyřech letech musel mladý hrabě celé zadlužené panství prodat. Majitelé pivovaru, až na krátkou výjimku po roce 1883, kdy v Maršově noví vlastníci Czernin-Morzinové dali vyrobit

lahve s vlastním erbem, vždy celý komplex pronajímali vybranému sládkovi. To dokládají smlouvy z let 1794 až 1925. Zvlášť šťastnou ruku měli právě Czerninové v roce 1885, kdy si pivovar i s hotelem pronajal sládek Josef Hanke, který měl zkušenosti z pivovarů v Čechách i v Holandsku. Vařil maršovské pivo pod svou značkou a dodával je ve vlastních lahvích i sudech do všech okolních hospod. Padesátilitrové sudy rozvázely povozy tažené voly, do hřebenových bud je vynášeli nosiči na dřevěných krosnách. V roce 1909, kdy byl úspěšný sládek Josef Hanke i starostou městyse Maršova IV., uvařil a prodal více než pět tisíc hektolitřů piva. Na začátku roku 1919 si pivovar pronajalo nově založené Maršovské pivovarské družstvo složené hlavně ze zdejších hospodských. V čele stál Emil Richter ze současného Hotelu Slovan a jistě zastupoval i bratra Roberta, hostinského na Růžohorkách. Dalšími členy byli třeba Franz Plechatsch z hospody u celnice v Horních Albericích, Robert Bönsch z Velké Úpy provozující také věhlasný hostinec na Černé hoře nebo řezník a hospodský Josef Rudlof z dnešního Národního domu ve Svobodě nad Úpou. Je těžké odhadnout, pro koho byla smlouva nevýhodná, ale už v roce 1925 Rudolf Czernin-Morzin jun. prodal celý areál pivovaru hlavní konkurenci, Městanskému pivovaru v Trutnově. Do dvou let skončilo více než třisetleté vaření maršovského piva a zařízení odvezli jinam. Trutnovský pivovar využíval pouze sklepy pro uskladnění a zrání piva. Z varny se stala na několik let tělocvična a v hotelovém sále kromě koncertů, divadla a tanečních zábav sídlil první biograf. Pamětnice paní Helena Müllerová vzpomíná na poslední promítání 21. října 1942. Od topení na piliny té noci vznikl požár a celý Brauhof do rána vyhořel i s unikátním dvanáct metrů vysokým dřevěným krovem nad někdejší sladovnou. Po válce ještě nějaký čas sloužila tělocvična a v ní příležitostně kino. Zbytky pivovaru s krásnými klenutými stropy v přízemí chátrají dodnes jen několik kroků od Bertholdova náměstí.

Letos se v sedmi hostincích v centru horské obce Horní Maršov točí Plzeňský Prazdroj, Gambrinus, trutnovský Krakonoš, Budvar, Staropramen, černý Kozel a Bernard. Celkem 7 druhů piva v různé síle, jen žádné maršovské. Proč nemít sen, ve kterém s využitím nyní prázdného zámku v jeho sousedství vznikne minipivovar s restaurací, která kvalitou piva i zábavou předčí někdejší slavný Bertholdův Brauhof?

SEDM MARŠOVSKÝCH HOSTINCŮ

K zimnímu pobytu na horách patří i návštěva hospody, do které přes rok třeba vůbec nezajdete. Často se pije grog, svařená vína, punč nebo různé čajičky a někoho zahřeje i dobře vychlazené pivo. V centru Horního Maršova najdete sedm hospod a restaurací. Každá má něco zvláštního a hodí se pro jinou příležitost.

Hostinec Na Kopečku u příjezdu do obce je zdejší jedničkou nejen podle abecedy. Výborná kuchyně za příznivé ceny donutí zastavit i jenom projíždějící hosty. Bez obav Na Kopeček zajdeme s návštěvou zvyklou na skvělé služby. I v plné sezóně pohodlně zaparkujete na velkém parkovišti, v době večerí se někdy v historickém dřevěném domě čeká na místo u stolu. Nejen k jídlu si dáte světlý i tmavý budějovický Budvar, Gambrinus a nebo lahvé kvasnicové světlé i tmavé Erdinger.

Hotel Slovan je v provozu nepřetržitě přes sto dvacet let a jakoby měl nejlepší již za sebou. Nenabízí služby odpovídající historickému názvu hotel a exkluzivnímu místu na Bertholdově náměstí. Je dobré sem zajít na pivo s větší partou, ve velkém sále si všichni sednete i v plné sezóně. Točí tu trutnovské pivo Krakonoš a plzeňský Gambrinus.

Kneifel u modrého mostu před náměstím má dobrou kuchyni, v poledne sem hosté chodí na hotová česká jídla. Největší rušno je u Fíry, jak se majiteli říká, při významných sportovních utkáních promítaných na velké plátno. Doufejme, že během hokejového turnaje na zimní olympiádě v Turíně tu bude až do finále hodně veselo. Točí pravou Plzeň, Gambrinus a teď i černého Kozla.

Matýska na hlavní třídě Josefa II. znají především letní hosté a cykloturisté. Pod zakrytým venkovním sezením tu mají významnou občerstvovací stanici, otevřenou při zájmu přes uvedenou závratnou dobu. I v zimě je tu občas živá hudba, na grilu pečou maso. Zdejší piva jsou Staropramen a Krakonoš.

Pod Starou horou najdete pár kroků od náměstí v Lysečinské ulici. Snad aby chlapy doma nemuseli hlásit, že jdou do hospody, říká se oblíbenému místu místních pivařů Cukrárna. Jistě tu potkáte naše řemeslníky Tondu a Tužku, možná zrovna budou trénovat šipky na páteční ligu. Ve zdejší „lidovce“ ovšem také dobře vaří hotová jídla i minutky a čepují Gambrinus a Krakonoš.

Slunce je pizzerie na hlavní třídě, kde si vyberete třeba ze šestadvaceti druhů pizz a dalších těstovin a salátů. V plné sezóně je Slunce alternativou Hostince Na Kopečku. Ve Slunci podávají plzeňský Prazdroj, Gambrinus a v zimě tmavý Bernard.

U Pešků na prostranství před kostelem je herna s kulečnický a musicboxem, kde se nevaří. Zato je tu otevřeno nejdéle, dlouho do noci. Točí nejčastější kombinaci piva v kraji - celonárodní Gambrinus a místní Krakonoš.

TRADIČNÍ VÁNOČNÍ KONCERT

bude v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Horním Maršově 28. prosince 2005 od 19.30 hodin. Skladby mistrů vážné hudby a vánoční koledy bude hrát na varhany Martin Matýska, na housle a violu Jiří Kábrt a na trubku Jan Přibíl.

Nejen zdejší rodáky upozorňujeme v předstihu na **Maršovskou pouť** s hlavním programem na Bertholdově náměstí v sobotu 12. srpna 2006 od deseti hodin.

www.hornimaršov.cz

ZA RELAXACÍ A OZDRAVENÍM DO WELLNESS CLUBU

V celém suterénu renovované budovy bývalé nemocnice v Horním Maršově je dobře vybavený balneo-relaxační Wellness club. V recepci si objednáte vybraný program v jedné ze tří částí klubu. V balneologickém oddělení jsou hydromasážní vany s plně automatizovaným programem včetně vzduchové perličky. Samy se naplňují vodou a host si vybere ze šesti nabízených programů. Nejzajímavější bude koupel v suchém oxidu uhličitém, kterou klub chystá. Poležte pod průhlednou deskou a kolem vás obtéká teplá pára syčená CO₂. Koho trápí bolesti zad, kloubů a svalů, má otoky končetin, potřebuje celkové prokrvení organismu a posílení srdeční činnosti zajde do balneo části. Každý klient má své soukromí, po ukončení lázně si odpočine na lehátku. Vana se po každém použití automaticky vypustí a vydesinfikuje. Hlavní částí klubu je samotný wellness se saunou, parní lázní a whirlpoolem pro šest až osm osob. Za devadesát minut můžete vystřídat všechny varianty. V sauně se rozhodnete pro klasický přehřívací program nebo pro hloubkové ohřívání infračerveným teplem při nižších teplotách. Parní lázeň je prosycena eukalyptovými esencemi vhodnými pro léčbu i prevenci horních cest dýchacích. V proudech velké vířivky si odpočínáte a popovídáte s přáteli. Ve vertikálním turbo soláriu ve třetí části klubu se ve stoje vaše tělo opálí bez pocení a zcela přirozeně. V celém prostoru hraje zklidňující relaxační hudba spojená se zvuky přírody. Společně s milou obsluhou vás chtějí přesvědčit, že udělat něco pro zdraví a odpočinek je správnou investicí. Osušku dostanete, šampóny, krémy a trepky na jedno použití si tu můžete koupit, jen plavky si přineste svoje. V recepci prodávají i esence včetně esenciální lampičky, zahraniční relaxační hudbu na CD, studené nealkoholické i nízko alkoholické nápoje za příznivou cenu. Automat vám udělá poctivou kávu nebo jiný teplý nápoj. Celý klub je bezbariérový a připravený poskytnout služby vozíčkářům. Do hydromasážních van se imobilní klient dostane speciálním zvedacím zařízením. Stálí zákazníci jsou držitelé klubové karty, o výhodách se přesvědčí sami.

ETH - Wellness club v Horním Maršově, tel. 499 874 037, je otevřen denně od 14 do 22 hodin kromě pondělí, v zimní sezóně bez zavíracího dne. Domluvíte se i německy. Parkování přímo u objektu.

Na východním konci Krkonoš se Rýchorský hřeben prudce propadá k Žacléři. Druhou stranu široké pánev uzavírají překvapivě strmé Vraní hory. Oblasti mezi horami říkáme Žacléřsko. Pod stejným jménem utvořily Svazek obcí městečko Žacléř a sousední Bernartice, Královec, Lampertice a Zlatá Olešnice. Mají společnou historii a společně nabízejí zajímavý celoroční program pro hosty. Několik typů jsme pro vás vybrali.

Sportovním aktivitám vévodí lyžování a cykloturistika. Centrem alpských disciplín je údolí osady Prkený Důl s pěti vleky ve dvou sjezdových areálech Prkený Důl a Bret. Samozřejmostí je umělé zasněžování, večerní lyžování, půjčovny vybavení a lyžařské školy. Příznivci běžeckého lyžování vyjždějí na pravidelně udržované běžecké tratě, u žacléřského zámku začíná Krkonošská magistrála, která vás zavede na Rýchory a dál přes hřebeny třeba až do Harrachova. V létě je sportovně založeným návštěvníkům k dispozici žacléřský areál s fotbalovým hřištěm, tenisovými a volejbalovými kurty, hřiště pro plážový volejbal, fitness centrum a sauna. Jako jedni z prvních v Krkonoších, vyznačili na Žacléřsku cyklistické stezky. Zavedou vás nejen na Rýchory a k Vraním horám, ale i do sousedního Polska, kde navazuje síť cyklostezek. Zajedte se podívat turistickým přechodem v Bobru přes Niedamirów do doliny Srebrnika nebo do Chelmska silničním přechodem v Královci. Už 13. května 2006 v Žacléři zahájí cyklistickou sezónu.

Bernartice leží přímo na úpatí Vraních hor a dnes slučují osady Křenov, Vrchová, Bečkov a Rybníčky. Vystupte na horu Špičák vysokou 881 metrů, je odtud nádherný pohled na Krkonoše i do Polska. Za pěkného počasí tu startují letci na řiditelných padácích. V obci najdete dvě dominantní stavby. Před barokním kostelem Nanebevzetí Panny Marie z druhé poloviny 17. století stojí barokní Pieta od Jiřího F. Pacáka, žáka slavného sochaře Matyáše Brauna. Při výstavbě železnice z Trutnova do Královce v letech 1867 – 1869 údolí překlenul 24 metrů vysoký železniční viadukt. Je to skvělá kamenická práce a technická památka.

Královec je zmiňován již v roce 1289, obec byla vždy významná především svou polohou u hraničního přechodu do sousedního Slezska, dnes Polska. U železničního přejezdu najdete památník obětem I. světové války od akademického sochaře Emila Schwanternera, který se v Královci 27. srpna 1890 narodil. Hodně jeho prací mělo výrazně protiválečný charakter a proto je ničili za nacismu i komunismu. Zdejší plastika je jednou z mála, které se na veřejném prostranství dochovaly. Z jeho díla můžete na Žacléřsku ještě vidět zrestaurovanou kašnu u Vily Křenov a sochu Krista u hřbitova v Žacléři. Drobné plastiky jsou i v žacléřském muzeu.

Zajímavý výlet nejlépe na kole vede z Královce po modře značené stezce přes osady Černá Voda a Bobr. Poznáte místa, kde dávnou zemskou branou po staré obchodní stezce ze Slezska do českého vnitrozemí mnohokrát v našich dějinách pronikla nepřátelská vojska. Ještě odbočte ke státní hranici na Růžový palouček. Tudy v roce 1628 odcházel do emigrace jeden z nejslavnějších exulantů, tvůrce didaktiky Jan Amos Komenský.

Lampertice jsou od 16. století spojené s těžbou černého uhlí. Do roku 1992 se tu fáralo v jednom z nejstarších kamenouhelných dolů v Čechách. Mnohaletou činnost připomínají technické památky a taky právě probíhající výstava v žacléřském muzeu. Jedna z vycházek vede i kolem těžní věže jámy Jiří z 19. století, která je chráněnou stavbou.

Zlatá Olešnice spojená v minulosti s těžbou drahého kovu se pyšní nejstarší dochovanou památkou regionu - kostelem svatě Kateřiny. Ještě před několika lety hrozilo stavbě ze 17. století zřícení, ale příčiněním místních lidí a starousedlíků s podporou Česko-německého fondu budoucnosti a Programu záchrany architektonického dědictví se kostel podařilo zachránit. V okolí Olešnice je rozesteto mnoho pevnůstek, které byly součástí pohraničního opevnění z doby před druhou světovou válkou. Linie bunkrů graduje betonovou tvrzí Stachelberg mezi Žacléřem a obcí Babí u Trutnova, vybudovanou v letech 1935 až 1938. V pevnosti T73 najdete v létě otevřenou muzejní expozici a přístupný podzemní labyrint chodeb.

Žacléř je považován za východní bránu Krkonoš, na Rýchory se vzácnou květenou je to odtud jen kousek. Cestou potkáte v zimě i v létě skotský náhorní skot chovaný v blízkosti Rýchorské boudy, kde sídlí Středisko ekologické výchovy Správy KRNP s celoročním programem pro rodiny s dětmi, studenty a další zájemce o přírodu. Pro kolemjdoucí je od středy do neděle otevřený bufet. Na hlavní trase je po mnoha letech v provozu zajímavý hostinec Hubertus v osadě Rýchory - Vízov. Při toulkách po Žacléři pěšky, na kole i na běžkách vás zaujme řada zachovaných památek. Smírčí kříže pamatují dobu gotickou, množství kamenických prací od neznámých autorů i věhlasných autorů zdobí křižovatky cest, náměstí a různá zákoutí. Barokní mariánský sloup uprostřed Rýchorského náměstí je dílem zmíněného Jiřího F. Pacáka. Před více než sto lety naaranžované zkamenělé dřevo - araukarity - připomíná hornickou minulost města. Zaujme vás zdejší architektura, řada starých domů si uchovála původní podloubí a střed města až po zámek, přestavěný ze středověkého strážního hradu, je chráněnou památkovou zónou.

NÁVRAT JOSEFA II. - HISTORIE JEDNOHO KAMENE

Na Rychorském náměstí v Žacléři stojí kamenná stěla, kterou vnímali lidé za Rakousko-Uherska, první republiky, německé říše v období II. světové války, za Československé socialistické republiky, během federace i samostatného Česka. Kdyby dnes kolem prošel host z roku 1910, řekl by si nejspíš, že se na kameni nic nezměnilo. Uviděl by plastiku Josefa II. slavnostně odhalenou 23. června 1908. Netušil by, co se mezitím s kamenem událo.

Žacléřští pomníkem připomněli dvě návštěvy českého, uherského a německého krále a římského císaře. Velký reformátor v Žacléři poprvé pobyl 2. července 1766, tedy rok po uvedení do funkce spoluvládce se svojí matkou Marií Terezií. Na rozdíl od císařovny rád cestoval, zajímal se o dění v říši a o život obyčejných lidí. Žacléřsko bylo zasaženo mnohokrát válečným virem a místní obyvatelstvo trpělo. Od roku 1741 kronikáři popisují pohyb pruských a rakouských armád, bídu, hlad, šarvátky, hmotné a finanční škody i ztráty na životech. Válečné dění během slezských válek v Žacléři kontroloval sám pruský král Friedrich II. a jistý čas měl válečný stan v domě Johanna Christopa Schneidera. Na svou strategickou přihraniční polohu Žacléřsko opět doplatilo během sedmileté války. Dne 18. dubna roku 1757 táhlo přes královecký průsmyk třiatřicet tisíc vojáků. Nesmírná bída a zavlečená onemocnění decimovala obyvatelstvo. V roce 1763 byl konečně uzavřen mír. Mladého vladaře Josefa II. zajímala poválečná situace a tak tři roky poté v doprovodu polního maršála Lascyho, zbrojmistra Laudona, vrchního podkoního Dietrichsteina, hrabat Colorado a Nostice se čtrnácti husary zavítal do Podkrkonoší a Krkonoš. Po prohlídce zdejšího kraje 2. července 1766 hodoval se svým doprovodem ke všeobecné radosti žacléřských na náměstí v hostinci Karla Schneydera Zur Krone - U koruny. Radní ještě dlouho pečlivě opatrovali židli, na které císař při hostině seděl.

Válkám však nebyl konec. Pruská armáda 4. července 1778 opět vtrhla do Čech. Boj o bavorské dědictví, neboli bramborová válka, tvrdě dolehla na Žacléřsko, kde řádilo exekuční komando. Byl vypleněn zámek a před úplnou pohromou zachránili žacléřské obyvatele kupci z Kamenné Gory, když zaplatili vojákům výpalné. Není divu, že místní obyvatelstvo oslavovalo její ukončení 6. června 1779 střelbou z děl, zpěvem a zvukem trumpet. V září toho roku navštívil Josef II. Žacléřsko podruhé, aby se na vlastní oči seznámil s rozsahem válečného zpusťování. Prošel vojenská tábořiště u Bernartic, Královce, Žacléře, Černé Vody a Bobru. Přes Kunzendorf dnes Niedamirów a alberický průsmyk se vydal do Malé Úpy, Maršova a Svobody nad Úpou, kde nocoval. Následujícího dne 13. září přešel přes Rýchory zpět do Žacléře a rozdělil mezi chudé, a tady se kronikáři rozcházejí, 20 nebo 50 dukátů. Proto měli místní důvod vzpomenout na císaře, ale učinili tak až na sklonku rakousko-uherské monarchie. Krásný pískovcový obelisk zdobila kovová plastika Josefa II. od vídeňského sochaře Georga Leiska pouhých 15 let. Po pádu monarchie musely zmizet její symboly až došlo i na našeho Josefa. V roce 1923 byl nahrazen portrétem nepolitického básníka Friedricha Schillera. Období první republiky ukončilo v říjnu 1938 připojením Žacléře k německé říši a kolem kamene na Hitlerově náměstí pochodovala vojska wehrmachtu. Po druhé světové válce byli odsunuti mnozí němečtí obyvatelé a s kamene zmizel i Schiller. Bylo třeba nových symbolů. Místo německého básníka zaujal filozof, literát a komunistický odbojář Julius Fučík. Ani jeho jméno na žacléřském kameni nevydrželo dlouho, po zpochybnění jeho hrdinné úlohy se místo opět uvolnilo. Žacléřští sáhli hlouběji do dějin, až do roku 1628. Tehdy 3. února přišel do Žacléře jeden z největších Čechů, učitel národů Jan Amos Komenský. Podle tradice zde strávil poslední noc, než nadobro opustil vlast. Na pískovec uprostřed náměstí Julia Fučíka tak přibyla zdařilá bronzová plastika Komenského od akademického sochaře Ladislava Zivra. Při třístém výročí úmrtí slavného Čecha byla v Žacléři velká sláva za účasti důležitých osobností, také paní Ingeborg Jäschke přímého potomka J. A. Komenského. Pod záštitou ministerstva školství byla 15. listopadu 1970 bronzová plastika přemístěna na nově zbudovaný památník na Růžovém paloučku při staré zemské cestě v Černé Vodě. Na náměstí zůstala skromná deska s informací o odchodu Komenského z vlasti. Nic netrvá věčně a lidská uspořádání zvětrávají rychleji než kamenné bloky. V roce 1989 nastaly velké změny. Jakoby skálopevné režimy se rozpadly a žacléřští rodáci si vzpomněli na císaře reformátora. Kdo byl první na kameni? Historie se nesmí zamlžovat. Císař a král Josef II. byl v povědomí minulých generací zastáncem chudých. Od 4. července 2005 se na stejném kameni uprostřed žacléřského náměstí opět vyjímá plastika Josefa II. Není to ta původní, ale její věrná replika. Starou jsme našli po osmdesáti letech v depozitu na radnici a je vystavena v žacléřském muzeu, které vám odhaluje mnoho dalších zajímavostí ze starých i teprve nedávných dějin města a okolí. Krásné předměty, dokumenty, obrazy a modely připomínají život někdejších obyvatel a slavných osobností. Více než čtyřsetleté dolování černého uhlí ukazuje kromě stále expozice zvláštní výstava otevřená až do konce března 2006.

Dodnes se stává, že do Žacléře přijde dopis nebo pohled s adresou náměstí Julia Fučíka, přestože se od roku 1996 jmenuje Rýchorské. No řekněte, není historie zajímavá a poučná? Přijďte si zavzpomínat, máme otevřeno denně kromě pondělí od 10 do 16 hodin.

Daniel Mach

www.zacler.cz

Maršov I. 1881 - 192?

Velká Úpa 1908 - 1923

Svoboda nad Úpou 1880 - 1923

Mocnář, jenž konec učinil pronásledování náboženskému a zrušil rabství, zasluhuje, aby zaujal místo v panteonu národním vedle nejlepších panovníků.

(Ernest Denis)

Obdiv, jaký sklízel „selský císař“ Josef II., panovník z nenáviděného rodu Habsburků a představitel absolutistického centralismu v České kotlině, zdaleka ne tak nadšený v ostatních zemích rozlehlé monarchie, byl v Krkonoších a jejich podhůří vystupňován téměř k zbožštění. Jako snad žádný jiný z dlouhé řady vládařů před ním ani po něm, navštívil Josef II. oblast severovýchodního pohraničí osobně několikrát a vyoral tak trvalejší brázdou v paměti současníků než na poli u Slavíkovíc. Lidi si při letmých setkáních, často inkognito jako tajemný „von Falkenstein“, získal svou laskavostí a spravedlností. Vedle babičky Boženy Němcové také generace chudých horáků opatrovaly i v nejvyšší nouzi stříbrný křížový tolar se sličným profilem císaře, jako vzácnou památku. Především zrušením nevolnictví a tolerančním patentem z roku 1781, znamenajícím pro prostý lid návrat osobní svobody a (částečně) i náboženského vyznání, se nejstarší syn Marie Terezie a Františka I. Štěpána Lotrinského, od roku 1765 jako císař Svaté říše římské a král německý spoluvládce své matky a v letech 1780 až 1790 i jako český a uherský král a samostatný vladař Habsburské říše, zapsal do dějin, co by osvícený reformátor. Jakkoli může být hodnocení jeho skutků rozporuplné – násilnému rušení klášterů padla za oběť řada uměleckých památek a právě za jeho vlády se například rozprodaly zbytky rudolfínské sbírky a knihovny za cenu starého harampádí – krkonošské obyvatelstvo vzpomínalo na svého císaře po mnoho let jen v dobrém. Vždyť co jinde bořil, zde budoval. Nejvýše položený kostelík v Čechách, vysvěcený 22. 2. 1791 na Malé Úpě, není jediný jím založený svatostánek v horách. Snad právě proto o století později, v době silícího německého nacionalismu, využili jeho kultu hlasatelé pangermánských myšlenek a v mnoha místech regionu, hustěji než kdekoli jinde, vyrostly honosné pomníky oblíbeného „lidového císaře“ a „obhájce lidskosti“. V úpském údolí byla jako první vlašťovka odhalena 12. 9. 1880 mramorová pamětní deska na rokokovém domě ve Svobodě nad Úpou, kde v září 1779 při známé inspekční cestě po bojištích „bramborové války“ s Pruskem Josef II. přenocoval. Snahou současného vlastníka, který dům citlivě restauruje, je ztracenou desku navrátit alespoň v kopii. V sousedním Maršově I. inicioval neúnavný mecenáš a majitel papírny Prosper Piette vztyčení bronzové busty císaře v parčíku před budovou své právě dokončené soukromé školy 28. srpna 1881. Jako většinu Josefových pomníků i ji smetla vlna protihabsburské euforie po I. světové válce a osiřelý podstavec byl upraven na pomník padlých. Na jeho zbytky upozorňuje jedna z naučných tabulí vycházkové trasy Via Piette. Ke stému výročí zrušení poddanství a náboženské nesnášenlivosti zbudoval památník nákladem třinácti set zlatých Ně-

Trutnov 1886 - 1923

mecký čtenářský spolek ve Vrchlabí. Četníci postavu odstranili během jedné květnové noci v roce 1923. Unifikovanou litinovou sochu odlili v salmovských železárnách v Blansku. V Trutnově a Hostinném sáhli do peněženky hlouběji a zadali vytvoření budoucí dominanty renomovaným umělcům z Vídně. Pöningerův bronzový Josef II., tvořící od roku 1886 protiváhu morovému sloupu a kašně na trutnovském náměstí i majestátní secesní figura z kararského mramoru od Georga Leiska v Hostinném, instalovaná v roce 1906, jsou umělecká díla se vším všudy. Hostinští to po něžném narovnání poměrů v roce 1989 naštěstí pochopili a z nuceného exilu za záměčkem ve Fortu, kde díky velkostatkáři Klugemu našel Josef II. útočiště ve dvacátých letech minulého století, ho v roce 1999 slavnostně navrátili na původní místo. Na trutnovském náměstí Josefa II. vystřídal bronzový básník Uffo Horn, který se už dávno vrátil zpátky do městského parku. Zatím co místo na náměstí zarůstá neuváženě vysazenou zelení, hodnotná socha s krásnou patinou nedůstojně postává v koutě Muzea Podkrkonoší. Mimochodem, zmíněný Georg Leisek, autor monumentálních sousoší a také hrobky následníka trůnu Františka Ferdinanda d'Este zastřeleného v Sarajevu, ozdobil sochou Josefa II. i Bad Ischl, oblíbené letovisko dalšího mocnáře Františka Josefa I. a komorním reliéfem pomník v Žacléři.

Jako vrchní velitel císařské armády v prusko – rakouském válečném konfliktu táhl Josef II. krajem v čele vojska v roce 1778. Mnoho památek označovalo místa jeho pobytu, ať už to byl domek číslo 8 v Dolní Branné, nebo deska na nedávno obnovené kněžické kapličce svatě Anny nad Vrchlabím, s klamavým textem o jejím vzniku. Jen díky umístění vysoko na stropním oblouku mezi presbytářem a lodí již zmíněného maloúpského kostela Petra a Pavla se zachovala deska s nápisem a malovanou rakouskou orlicí. Staré mapy obsahují název Císařský pramen (pro německý překlad Kaiserborn) na Dlouhém hřebeni. Nejnověji obohatilo místopis Horního Maršova pojmenování hlavní silnice třídou Josefa II. Kovová socha stávala také v Bernarticích. Neměla však štěstí jako další odlitek blanské proveniencie v Markoušovicích, který kritická léta přečkal v přítmi hasičárny. Před odvezením do šrotu ji zachránil místní chalupník. V pestrém barevném provedení od lidového restaurátora můžete dnes sochu spatřit na soukromém pozemku při výletu do Jestřebích hor. Jedním z posledních instalovaných památníků byla piskovcová socha z dílny trutnovského kameníka Josefa Zeipelta, odhalená při příležitosti 130. výročí vysvěcení kostela a 60. jubilea vlády Františka Josefa I. v roce 1908 ve Velké Úpě. Právě tato souvislost s velmi neoblíbeným „starým Procházkou“ asi zapříčinila, že byla socha stržena 23. května v roce 1923. Také zde byl podstavec využit pro pomník padlých v I. světové válce. Podle jedné ze šuškaných variant skončil monument v základech zdejší hasičské zbrojnice. Třeba se při chystané přestavbě socialisticko realistické stavby znovu objeví.

Malá Úpa 1891 - dosud

Hostinné 1906 - 1921, 1999

Vrchlabí 1881 - 1923

Žacléf 1908 - 1923, 2005

Odhadnout situaci a správně se rozhodnout je ve velkých horách důležitější, než skvělá kondice. Při vyprávění o úspěšném výstupu přátelům říkáme: „Měli jsme fakt štěstí!“, jenže přesnější je: „Dobře jsme se tehdy rozhodli!“ Ale to zní nafoukaně, proto vám povím, jakou měla naše parta z Krkonoš minulé jaro štěstí při výstupu na jednu ze čtrnácti osmitisícovek, na Shisha Pangmu v Tibetu.

Mezi posledním kempem na severním hřebínku ve výšce 7500 metrů a Centrálním vrcholem vysokým 8013 metrů jsou tři pásy skal. Máme v hlavě jakýsi popis, ale orientace je složitější. Letos nad třetím kempem ještě nikdo nebyl, nápověda chybí. Chceme k vrcholu vyrazit brzy, ale než navaříme ze sněhu dost vody k pití, obujeme zmrzlé boty, oblékneme všechny vrstvy, opět vyčistíme oviněné brýle a připneme mačky, je devět hodin. První skály obcházíme v hlubokém sněhu zleva. Dvacet kroků, vykašlání, rozdýchání, dvacet kroků. Při odpočinku oceňuji skvělou viditelnost s dohledem přes Cho Oju, Mount Everest, Lhoce až k Makalu, ale již méně ubíhající čas. Druhý pás skal nás osáíl, levá varianta končí ve stěně plně měkkého sněhu, nakonec nacházíme cestu přes skály uprostřed. Konečně mijíme velkou černou věž, kterou jsme měli minulé dny před sebou jako hlavní orientační bod. Výškoměr ukazuje víc než 7800 metrů, ale taky 17.30 všečínského času. Do tmy zbývají tři hodiny. Musíme se rozhodnout, jestli pokračovat přes poslední skály na nedaleký vrchol nebo se vrátit. Opatrnost říká sestoupit. Nekonečně čekání při slaňování, únava a tuhý mráz po západu slunce ústup ospravedlňují. Příští den sejdem na ledovec, na lyžích sjedeme do předsunuté základny a v noci po moréně doklopýtáme vysilení až do základního tábora.

Pepa vzdává druhý pokus, vystoupil výš než souseď a kamarád Kosák a to mu prý stačí. Dobře, vyrazíme jen ve čtyřech. Do třetího tábora výstup i přes zhoršené počasí rychle ubíhá. Na vrchol můžeme čekat už jen dva dny. Pak musíme dolů, karavana jaků nepočká. Chceme vyrazit ve čtyři ráno, ale je takový vítr, že těžko slyšíme kluky ve vedlejším stanu. Vyčkáváme. V osm odkládáme výstup na zítřek a v devět narychlo vyrážíme. Nejsou dobré podmínky, ale jaké budou zítra? Vítr je krutý, občas nás srazí k zemi. Postupujeme podle červených praporků z prvního pokusu a brzy stojíme v místě minulého obratu. Na ruksak připnu zbylé trasírky, ale nebudou potřeba. Třetí pás skal nás dlouho nezdrží a jeden praporek Shisha Pangma Czech Team 2005 mohu v 16.15 zapíchnout na nejvyšším bodě. Centrální vrchol mě zaskočil svou strmostí. Musím na ostrý hřeben nasednout obkročmo, jako na obrovského koně. Jako bych si osedlal Himaláje. Levá noha visí nad hlubokou jižní, pravá nad severní stěnou. Když přisedne Jirka, nikdo další se sem nevejde. Jeho místo pak zasedne

Radek a já přes něho nemohu slézt. Čekám tedy ještě na bráču, hezky si to užívám. Konečně mohu sesednout, společně se vyfotíme o několik metrů níže. Jirka chce vyfotit vlaječku polévkového sponzora, jenže vítr mu ji vyrvе z ruky. Komerční vlajka se škodolibě ještě jednou prožene ve sněhovém víru nad jeho hlavou a zmizí v hlubině. Hezky si zaválala, ale bez vyfocení. Asi to tak má být, naše a tibetská vlajka náporu vydrží. Bezpečně sestupujeme do třetího tábora a pak teprve začíná mazec. Celou noc se strachuji o stan, ráno jen s největším vypětím balíme oviněné vybavení a v poryvech víchřice se hodiny a hodiny plížíme dolů. Dnes by to na vrchol vystoupit nešlo!

SVOBODU TIBETU

Pro dobrou aklimatizaci na výstup do osmi tisíc metrů bez umělého kyslíku a pomoci Šerpů potřebujeme alespoň dvoutýdenní pobyt ve výšce okolo 5000 metrů. Tak čínským úřadům, které kontrolují veškeré dění v okupovaném Tibetu, zdůvodňujeme náš nezvykle dlouhý pobyt ve vesnici Tingri. Jistě myslíme na postupné přivykání prostředí s řídkým vzduchem, ale taky víme, že projdeme okolní doliny s vesnicemi a kláštery. Vidíme tradiční Tibet, jarní práce na polích, trvale obydlená místa v téměř pětikilometrové výšce, vyprahlé pustiny, zaprášené poutníky, pasáky ovcí, koz a jaků vyzbrojené praky, mladé mnišky, vodní mlýny, zbožnou oddanost Tibeťanů Dalajlámovi. Ale mijíme také rozbořené kláštery, vidíme slídicí tajnou policii, mladé lidi vyprávějící příběhy o perzekuci, přáních utéci do Indie, o omezování podnikání na úkor stále většího počtu Číňanů.

Do vesnice Tashi Dzong při cestě pod Everest se vracím po sedmácti letech. Srovnání je k vzteku. Přibyla vojenská posádka, policejní stanice, na hlavní ulici převažují čínské obchody a hospody. Ještě horší situace je ve městech, kde Číňané brzy původní obyvatele vytlačí úplně. Kromě kolaborantů jsou mírumilovni Tibeťané nádeníky ve vlastní zemi. Nejsmutnější pohled je na děti. Tradiční oblečení z barevně tkaných látek nahradily jednotné modré teplákové soupravy, místo ozdob z tyrkysů a tepaných kovů nosí na krku rudé pionýrské šátky, zaplétané copánky děvčát nahradily „moskevské“ culíky s mašlemi. Pod rudým praporem pochodují v Tingri přes zbořeniště kláštera k novému pomníku oslavujícímu připojení Tibetu k Číně. Snad jim to babička doma vysvětlí a ony se dočkají dnes nepředstavitelné svobody podobně jako před lety my nebo zdánlivě „ztracené“ národy v Pobaltí. Nakonec nám dohlížející úředník předloží fakturu na 460 dolarů za náklady spojené s naším špiclováním. Ještě neví, že jsme žili dost dlouho v totalitě a nenecháme se od něho vydírat. Výhrůžkám o zrušení expedice „za opuštění vytýčené trasy“ se později směji, ale zhořklo mi Made in China.

Během povedené zimy jaká byla vloni je snadné se doma v Krkonoších připravit i na himalájskou expedici. Stovky ujetých kilometrů na běžkách a skialpinistických lyžích pomohly naší krkonošské expedici vystoupit 9. května 2005 na osmitisícovou Shisha Pangmu v Tibetu.

VESELY VÝLET®

ochranná známka

Sezónní noviny Veselý výlet, Temný Důl čp. 46, 542 26 Horní Maršov, tel. 499 874 298, fax 499 874 221, e-mail: info@veselyvylet.cz, www.veselyvylet.cz, vydavatel/redaktor: Miloslav a Pavel Klimešovi, jazyková úprava: Věra Pokorná, Jarmila Klimešová, grafická úprava: Květa Křhánková, ilustrace: Květa Křhánková, Zdeněk Petíra, Stanislav Špelda, fotografie: Hans Bönsch, Jiří Daněk, Pavel Klimeš, Lenka Klimešová, Ctibor Košťál, Wenzel Lahmer a archiv vydavatelů, sazba: Tisk OFSET a.s. Úpice, tel. 499 881 171, tisk: Garamon s. r. o. Hradec Králové, tel. 495 217 101, překlad do němčiny: Hans-J. Warsaw, překlad do polštiny: Andrzej Magala, uzávěrka: 6. 12. 2005, náklad: 55.000 kusů, z toho 26.000 kusů v české, 23.000 v německé a 6.000 v polské verzi. Máte-li zájem o zaslání vydání Veselého výletu (příště 26/léto 2006) poštou, pošlete spolu s adresou 40 Kč, jste-li z České republiky, nebo 190 Kč, jste-li v cizině, nebo si noviny objednejte osobně v informačním centru Veselý výlet v Temném Dole nebo v Pecí pod Sněžkou.

Veškerá autorská práva vyhrazena!

Telefonování: Tel. čísla pevných linek východních a středních Krkonoš začínají trojčíslím 499 (ze zahraničí 00420 499). Informace o telefonních číslech 1180.

Panoramatická kamera: denně na ČT2 7.50-8.30 panoramatické záběry v přímém přenosu z Harrachova, Lysé Hory, Medvědína, Svatého Petra ve Šp. Mlýně, Černého Dolu, Pece pod Sněžkou, Černé hory a z Malé Úpy. Aktuální počasí každou hodinu na www.holidayinfo.cz.

Horská služba: celoročně je stálá pohotovost ve Špindlerově Mlýně tel. 499 433 239 (602 448 338). V zimě v Peci pod Sněžkou 499 896 233 je služebna v provozu denně od 7.00 do 22.00 (po této době 602 448 444). Další zimní služebny jsou v Janských Lázních 499 895 151 (606 157 936), v Malé Úpě na Pomezích Boudách 499 891 233 (606 157 935), Strážné 499 434 177 (606 157 934), Harrachov 481 529 449, 602 448 334, Rokytnice nad Jizerou 481 523 781, (606 157 932).

INFORMAČNÍ CENTRUM VESELÝ VÝLET GALERIE - SMĚNÁRNA

v Temném Dole v Horním Maršově, tel., fax: 499 874 298

v Peci pod Sněžkou, tel.: 499 736 130, fax: 499 874 221

e-mail: info@veselyvylet.cz

www.veselyvylet.cz

denně 8.30 - 18.00

Zdravotnictví: rychlá záchranná služba Trutnov a Vrchlabí tel. 155, záchranná služba 499 735 921, pro východní Krkonoše je pohotovostní služba v Trutnově 499 840 100, Nemocnice Trutnov 499 866 111, Pec pod Sněžkou lékař 499 329 340, chirurgie 499 329 346, zubní lékař 603 413 113, Horní Maršov 499 874 144, zubní lékař 499 874 166, dětské oddělení 499 874 143, Janské Lázně 499 875 116, Svoboda nad Úpou 499 871 140, dětské oddělení 499 871 287, Špindlerův Mlýn 499 433 344, chirurgie 499 523 864, lékárna je v Horním Maršově otevřena po-pá 8.00-12.30, 14.00-17.00, 499 874 121, ve Svobodě nad Úpou 499 871 264, ve Špindlerově Mlýně 499 433 335, pohotovostní služba Vrchlabí (i pro Šp. Mlýn) 499 421 155.

Policie: stálá pohotovost Trutnov a Vrchlabí tel. 158, dopravní nehody 974 539 251, služba Pec pod Sněžkou 499 736 233, Svoboda nad Úpou 499 871 333, Špindlerův Mlýn 499 433 333, policie Horní Maršov 499 874 133, městská policie Janské Lázně 603 345 538, městská Špindlerův Mlýn 499 433 354, 606 484 805, Žacléř 499 876 135.

Hasiči: stálá služba Trutnov 150, 499 848 411.

Parkoviště: Střežené parkoviště Velká Úpa 499 896 156, Pec u kapličky 499 796 179 a Zelený Potok 728 153 268, Malá Úpa ve Spáleném Mlýně 499 891 128, na Pomezích Boudách 499 891 145, Janské Lázně u lanovky 737 732 211, Špindlerův Mlýn 499 523 229, 499 523 119

Městské a obecní úřady: Horní Maršov 499 874 156, Janské Lázně 499 875 101, Pec pod Sněžkou 499 896 215, Malá Úpa 499 891 157, Svoboda nad Úpou 499 871 105, Žacléř 499 878 510, Špindlerův Mlýn 499 433 226, úřední hodiny jsou vždy v pondělí a ve středu 8.00-12.00, 12.30-17.00.

Meteorologická stanice v Peci pod Sněžkou 499 736 303.

Správa Krkonošského národního parku: středisko Pec pod Sněžkou 499 896 213, v létě denně 8.00-12.00, 12.30-18.00, v zimě denně 8.00 - 12.00, 12.30 - 16.30, Harrachov 481 529 188 po-ne 7.00-12.00, 13.00-16.30, Špindlerův Mlýn 499 433 228 denně v zimě 8.00-16.45, v létě 8.00-18.00, Horní Rokytnice nad Jizerou 481 523 694 v zimě po-pá 9.00-12.00, 13.00-16.00, so 9.00-12.00, v létě po-so 9.00-12.00, 13.00-16.30, Krkonošské muzeum Vrchlabí denně mimo pondělí 8.00-16.00 499 456 111. Muzeum v Obřím dole v Peci pod Sněžkou 499 736 311, po-ne 9.00-12.00, 13.00-16.00, informace a směnárna Temný Důl v Horním Maršově 499 874 264, po-čt 8.00-16.30, pá 8.30-18.00, so + ne 9.00-16.30, v plné sezóně i déle, Rýchorská bouda 499 895 107.

Lesní hospodářství Vrchlabí ústředí 499 456 111, lesní správy: Horní Maršov 499 874 161, Pec pod Sněžkou 499 896 214, Svoboda nad Úpou 499 871 159, Špindlerův Mlýn 499 433 282.

Bohoslužby: Horní Maršov sobota 16.30, Svoboda nad Úpou neděle 11.00, Janské Lázně neděle 9.30, Velká Úpa sobota 15.30, Žacléř neděle 9.30, Špindlerův Mlýn neděle 10.00. Církev Československá husitská - Trutnov - Úpická 146, neděle 10.15., Janské Lázně - Betlém 1. neděle v měsíci 13.30, Farní sbor Českobratrské církve evangelické, Trutnov - Úpická 163, neděle 10.00, Janské Lázně Sola Fide 8.30, Shromáždění sborů svědků Jehovových v sále království v Trutnově, Bojiště 103. Tydenní shromáždění: Každé úterý (18.45) a čtvrtek (19.00). Veřejné přednášky každou neděli od 9.30 do 11.30 a od 16.30 do 18.30.

Autoopravna a pneuservis: Svoboda nad Úpou - Hlávka 499 871 153, denně 7.00-12.00, 13.00-17.00, Mladé Buky - Štangl 499 773 263, pneuservis - 499 773 263, Autoklub Bohemia Assistance nonstop 1240, Žlutý anděl 1230.

Benzinové pumpy jsou ve Svobodě nad Úpou otevřeny denně od 6.00 do 20.00 hodin (Benzina, 499 871 128) a 6.00 - 21.00 (Lucraco Oil, 499 871 188), v Peci pod Sněžkou 6.00 - 22.00 (499 522 120), ve Špindlerově Mlýně denně 7.00-17.00 (neděle od 8.00, 499 433 295). Čerpadla s nepřetržitým provozem jsou v Trutnově a ve Vrchlabí.

Hraniční přechody: Malá Úpa 499 891 133 - i pro vozidla (pouze osobní vozy) nepřetržitý provoz, stejně jako přechody v Královci u Žacláře a v Harrachově. Turistické hraniční přechody jsou u Luční boudy, u Slezského domu, v Sovím sedle, u Vosecké boudy, v Bobru - Niedamirów, z Horních Alberic - Niedamirów, otevřeny v zimě 9.00-16.00, v létě 8.00-20.00.

Autobusy: předprodej místenek (pouze z výchozí stanice) a informace Osnado v Peci pod Sněžkou 499 736 380, denně 8.00-12.00, 12.30-15.00 hodin, ve Špindlerově Mlýně 499 433 263, pondělí - pátek 8.00-16.00, v sezóně i v sobotu, popř. v neděli 8.00-13.00, Trutnov 499 811 286.

Lanové dráhy: Na Sněžku (Pec p. Sn., 499 895 137) denně v každou celou hodinu 8-18 hodin, v úseku Růžová hora - vrchol Sněžky podle počasí. Portášky (Velká Úpa, tel. 499 736 347 denně 8.30 - 17.00, od 15. 2. do 17.30. Černá hora (Janské Lázně, 499 875 152) denně v 7.30 a potom každou celou hodinu 8-18 hodin, Na Pláň (Šp. Mlýn - Sv. Petr, 499 497 215) a Medvědin (Šp. Mlýn, 499 433 384) denně 8.30 - 16.00 a v 18.00, Žalý (Vrchlabí, 499 423 582), Lysá hora (Rokytnice, jen v zimě, 481 523 833), Čertova hora (Harrachov, 481 528 151).

PARTNEŘI VESELÉHO VÝLETU

Horní
Maršov

Pec
pod Sněžkou

Špindlerův
Mlýn

Lyžařský
areál

Správa
KRNAP

Hradní společnost
Aichelburg